

Slavă Partidului Muncitoresc Român, conducătorul încercat al poporului, organizatorul și inspiratorul victoriilor noastre!

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VA!

ACTUALITATEA ȘI SPECIFICITATEA LUCRĂRII DE ARTĂ

REVISTĂ a UNIUNII SCRITORILOR din R. P. R.

Anul III, Nr. 13 (48) • 1 iulie 1960 • Apare la 1 și 15 ale lunii • 12 pagini — 1,50 lei

SUB STEAGUL DE LUPTA AL ÎNTREGULUI POPOR

Congresul al III-lea al Partidului Muncitoresc Român reprezintă un eveniment istoric de o însemnătate deosebită în viața poporului nostru. Făcând bilanțul realizărilor din ultimii ani, al marilor victorii dobândite de oamenii muncii în toate sectoarele construcției socialiste, înfrind cu mână sigură profilul strălucitor al zilei de mâine, Congresul a consfințit măreața curaj a maselor eliberate de exploatare, faptul că socialismul a învins, pentru totdeauna, în Republica Populară Română.

După cum se arată în Raportul de activitate al Comitetului Central, prezentat de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dea — document de o uriașă importanță teoretică și practică, — astăzi „pășim într-o etapă nouă de dezvoltare, care deschide poporului nostru perspectiva luminoasă a victoriei depline a socialismului și trecerii treptate la comunism...”

Muncitorii, țăranii, intelectuali, întregul nostru popor muncitor, au întâmpinat cu entuziasm grandiosul program de luptă pentru progresul și prosperitatea patriei socialiste, concretizat în hotărârile Congresului. Insufleții de avânt patriotic, de încredere într-o faptă, că programul partidului devine realitate, oamenii muncii au trecut de îndată la împlinirea acestui program: planul de șase ani, etapă hotărâtoare în desăvârșirea construcției socialiste în R.P.R.

În aceste zile, de la un capăt la altul al țării, se deslășoară pe un front tot mai larg o activitate creatoare de proporții nemeacunoscute. Se apropie de sfârșit finalul etapei dintre cele mai de seamă obiective industriale, adăvurate puncte de forță pentru întreaga economie națională: hidrocentrale „V. I. Lenin” de la Bicăz, marile combinatelor de la Săvinești-Roznov, Onești-Borzești și Govora; progresaază într-un ritm susținut șantierul noilor uzine, termocentrale, rafinării, mine, cimpuri petrolifere. Concomitent cu aceasta, pe sute și mii de planșete se conturează silueta gigantică a celulei otelului, care se va înălța la Galați și va produce, în etapa finală, 4 milioane tone de oțel anual, mai mult decât produce astăzi întreaga noastră industrie siderurgică.

Conform prevederilor Raportului, în industria republicană vor intra în funcțiune, în decursul planului de șase ani, peste 180 de întreprinderi noi și aproape 300 de secții noi, vor fi reutilizate și lărgite aproape 400 de întreprinderi din toate ramurile industriale.

Până la sfârșitul sesenului, agricultura țării noastre va fi în întregime colectivizată, iar producția de cereale va sporii în mod considerabil, ajungând, în condiții climatice normale, la 14—16 milioane tone cereale anual.

A fi contemporan cu asemenea evenimente, a sluiți cu entuziasm și abnegație cauza sfântă a poporului, este o mare fericire pentru fiecare om al muncii, pentru fiecare fiu creștin al patriei sale. Nouă, scriitorilor și artiștilor legați de popor, ne revine sarcina de a aduce răspundere și oglindim în creația noastră această epocă fără precedent în istoria țării, zugrăvind cu talent și fidelitate chipul marelui erou al societății noastre, — omul comunist în acest sens, Raportul de activitate al Comitetului Central conține indicații de cea mai mare importanță și actualitate pentru dezvoltarea mișcării artistice-literare.

„Avântul uriaș al forțelor creatoare ale poporului — se arată în Raport — oferă o sursă inepuizabilă de inspirație pentru scriitorii și artiștii noștri. Dezvoltând rezultatele pozitive obținute în ultimii ani în lărgirea tematicii și îmbogățirea fondului de idei al literaturii, artei, teatrului, cinematografului, creatorii noștri au îndatorirea de a lăsa opere la nivelul înaltelor exigențe artistice și ideologice ale partidului și poporului”.

Aceste cuvinte călăuzitoare, de o profundă însemnătate teoretică și practică pentru întregul nostru front literar-artist, constituie un îndrumar deosebit de prețios în activitatea scriitorilor tineri, care s-au ridicat și se formează în arelul regimului democratic-popular. Revoluția culturală, înfrântă de masele muncitoare sub conducerea partidului, a scos la iveală — asemenea comorilor naturale, rămase de milenii în adâncurile pământului nostru, — remarcabile talente artistice, printre care numeroși poeți, prozatori, dramaturgi, critici literari. Tot mai multe nume promițătoare se afirmă an de an în paginile ziarelor și ale publicațiilor de specialitate, în culegeri și antologii înfrățind activitatea creatoare a tinerilor scriitori și a începătorilor. Cu toate acestea, sistemul încă departe de a ne declara mulțumiți de rezultatele obținute. Dezvoltarea înierului nostru literar mai este uneori frînă de tendința îndepărtării de aspectele esențiale ale realității, ceea ce duce inevitabil la slaba reflectare a opere de construire a socialismului și a eroilor acestei opere, oameni simpli ai patriei noastre.

Astăzi, în condițiile avântului fără precedent al întregii activități a maselor muncitoare din țara noastră, asemenea rămăniți în urmă devin de-a dreptul anacronice și avem datoria să luptăm cu fermitate pentru a grăbi dispariția lor. În lumina sarcinilor grandioase pe care le pune în fața noastră hotărârile Congresului, — cauză scumpă a întregului popor, — este necesar să orientăm cu o mare mare consecvență și putere de convingere aptitudinile creatoare ale literaturii, setea — specifică lui — de nou, de extraordinar, către aspectele vii, pasionante, ale realității noastre socialiste.

Deschizând paginile revistelor și cărților literare, să auzim bătând tot mai puternic inima generoasă a celor care făceau toate minunile pământului, a celor ce ne dau oțelul, pinea și hirtia, făcând din visele și proiectele de astăzi — realitatea vie de mâine.

LUCEAFĂRUL

Dumitru CORBEA RITMUL CONSTRUCȚIEI SOCIALISTE

Fiecare om al muncii din țara noastră știe ce a însemnat Congresul al III-lea al Partidului Muncitoresc Român. Știe ce înseamnă planul pe șase ani și vede ce se realizează nu în ani, ci în zile și ore chiar. Am ajuns ca în multe ramuri de producție să realizăm în săptămâni și luni ceea ce în trecut, sub regim capitalist, se realiza în ani și cicluri de ani. Dar acest avânt al construcției socialiste este caracteristic pentru întregul lagăr socialist, de la București la Moscova, de la Moscova la Pekin, de la Pekin și Hanoi la Praga și Sofia, Varșovia și Budapesta, Tirana și construcțiile din Republica Democrată Germană sau Republica Democrată Coreeană.

Succesele fiecărei țări din familia frățească socialistă sînt succesele lagărului socialist. Economia socialistă este planificată și nu se deslășoară în mod haotic, anarhic. Se dezvoltă pe baza planurilor dinainte stabilite, pe-o diviziune a producției și mai ales sistemul de înfrățitoare funcționează după legile marxiste de dezvoltare a societății umane, după învățătura leninistă.

Țara noastră și-a câștigat un prestigiu important pe tărîm internațional. Și-a câștigat prestigiul pe întregul glob. Despre acest prestigiu a vorbit tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la cel de-al III-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român, înfrățit în Raportul Comitetului Central. Este suficient să dăm două date pentru a ilustra acest lucru. Avem relații diplomatice cu 44 de state și facem schimburi comerciale cu peste 70 de state.

linia tovarășul N. S. Hrușciov, conducătorul statului sovietic, Republica Populară Română și l-a câștigat datorită necontenitelor sale victorii în construirea socialismului.

Înflorirea țărilor socialiste are o putere deosebită de atracție pentru toți muncitorii din întreaga lume capitalistă.

România s-a transformat într-un timp record, ponderea ei economice nu mai este agricultura extensivă ci industria și agricultura intensivă. Tehnica, mecanizarea și automatizarea au cuprins toate sectoarele vieții noastre economice.

Această ritm de construcție l-am văzut și la Pekin, în trecere numai. Dispar cocioabele vechi din Pekin și se construiește un oraș nou, comunist, modern. Ceea ce am văzut că s-a lăsat într-o lună la Pekin, Statelor Unite le-ar fi trebuit un veac.

Poate că din cauza asta domnul Dillou, domnul Herter și alții domni se fac că nu înțeleg ce înseamnă coexistența pacifică... Ei nu vor să coexiste cu țările socialiste. Ei nu vor decât lume capitalistă... Dar istoria și popoarele îi vor învăța multe lecții de aici înainte. Nici reprezentantul de presă al președintelui Eisenhower n-a fost învățat cu urcarea pe scara elicopterului, dar poporul japonez l-a silit și-l-a această... Popoarele se trezesc. Ele nu pot fi mințite, ele nu vor să devină carne de tun pentru capitaliști și impozitorii politici, pentru acei care au lăsat și țigărele singele popoarelor.

Robia va dispărea. Din toate încheeturile trosnește sistemul capitalist. Colonialiștii bat în retragere în fața popoarelor. Douăzeci și șapte de țări s-au eliberat de stăpînii lor colonialiști. Un miliard și jumătate de oameni și-au câștigat dreptul de-a se numi oameni. Acest lucru n-ar fi fost cu puțin în alte condiții istorice. Dar trăim în epoca biruitoare a sistemului socialist. Capitalismul și-a trăit trailul.

Pe pământ va fi instaurată ordinea cea dreaptă: socialismul, comunismul. Este o lege istorică de dezvoltare a societății umane.

Nicolae STOIAN

De recepție

Tutor, tutor, tutor!
Pe recepție dar, inimă, voi, milioane
Să vibreze-ale voastre arzînde membrane,
Ca-ntr-un zbor temerare aripi de vulturi!
Ne-ntrerup gîndul vostru și glasul răspundă
Pe o unică, certă lungime de undă:
Șase ani, șase ani, șase ani!
Aicea Congresul.

Tutor, tutor, tutor!
Dintr-a vieții opacă de ieri carapace
Și ungherul din urmă să se desghioace,
La un semn dat de voi, muncitori și țărani!
Curcubeu ce pe oricare frunte se-nclină,
Socialism, larg boltește-te-n anii-lumină:
Șase ani, șase ani, șase ani!
Aicea Congresul.

Tutor, tutor, tutor!
Prindeți grabnic, trohei și-amfibrahi și doctile,
Ritmu-acestor, de azi, supersonice zile,
Ci nu joaca mărunță de liliputani.
Pașii voștri ce-n marșul cel lung răzbătura
Bată clar și solemn o supremă măsură:
Șase ani, șase ani, șase ani!
Aicea Congresul!

20 iunie 1960

Aurora CONȚESCU

Confesiune

De-aș fi lăsat să zboare multe vise,
de pe sub streșini tainice de gînd,
le-aș fi văzut curînd,
cîzînd,
ca pasările, în văzduh ucise.

De multe ori de-aș fi făcut să sune
aceste nevăzute
alăute,
pe care, nu știu cînd
și nu știu cine
le-a încuiat, din vechi-străvechi, în mine,
le-aș fi simțit slăbind, pe nesimțite,
ca niște aripi de flutere, sleite.

Dacă s-ar fi stat cu minile întinse, în neștre,
o viață, și-ncă una, și-ncă una,
fără elan și fără dăruire
n-aș fi putut să îndrănesc a cere
tovărășescul gest de-apropiere
care dormea
în palma mea
dintotdeauna.

Dar mi-ai întors, partidul meu, spre mine,
oglinzind vie-a tinereții mele,
și-ai desgroap
din malul ei, mai uriaș decît un munte,
de aur lucitor doar un grăunte
cît o scînteie,
l-ai scos în dimineața asta, naltă
și-ai spălat în zăci de curcubeu,
cu altele, asemenea, laolaltă.

Mi-ar trebui — să-i fac să sune struna
lăute mele, laudă să-ti deie —
o viață,
și-ncă una,
și-ncă una...

Avîntul uriaș al forțelor creatoare ale poporului oferă o sursă inepuizabilă de inspirație pentru scriitorii și artiștii noștri. Dezvoltînd rezultatele pozitive obținute în ultimii ani în lărgirea tematicii și îmbogățirea fondului de idei al literaturii, artei, teatrului, cinematografului, creatorii noștri au îndatorirea de a lăsa opere la nivelul înaltelor exigențe artistice și ideologice ale partidului și poporului. Pentru aceasta se cere, în afară de talent, lichidarea a tot ce-l poate îndepărta pe artist de popor — spirit de castă, individualism, tendința de a făuri opere pentru uzul unui cerc îngust de „aleși”; se cere îndosabii cunoașterea aprofundată a realităților, studiarea lor îndelungată, contactul viu, permanent, al artistului cu oamenii muncii — viitori eroi ai operelor sale. Numai astfel în paginile cărților, în operele de artă va pulsa din plin viața noastră otit de bogată, cu fapta ei măreață, cu idelle ei nobile, cu luptele ei victorioase.

(Din Raportul C.C. al P.M.R. prezentat de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la cel de al III-lea Congres al Partidului).

PROFILURI LITERARE

Florin Mihai Petrescu

Florin Mihai Petrescu s-a făcut cunoscut cititorilor îndobosebi prin volumul *Chemarea primăverii*, editat la Iași. În vechea capitală a Moldovei stăruie permanent conștiința marilor valori culturale ce au pornit de aici. Fiecare locuitor se oferă generos să-ți arate tărutul de la Copou, să te conducă la bojdeuca lui Creangă, să-ți vorbească despre... literatură. Greu poate fi închipuit un leșan care să nu știe recita versuri din Eminescu ori povești, parafrazând vremea din istoriile lui Creangă. Cultul frumosului, al poeziei, al anecdotelor de bun gust, face parte din specificul „îrgulului”. Orice nume nou apărut pe firmamentul literelor intră, pentru mai multă sau mai puțin vreme, în centrul atenției publice. Primele poezii, publicate de Nicolae Labiș în Iași, nu au constituit o adevărată revelație. Chiar atunci când poetul părăsise localitatea, țesutul îi considerau ca fiind mereu în mijlocul lor.

Florin Mihai Petrescu este astăzi una dintre noile speranțe ale poeziei ieșene, dacă-i permis a face o atare distincție regională.

Intr-adevăr, din pleiada tinerilor scriitori creșcuți pe lângă revista *Iași Literar* el intră în cele mai multe semne de maturitate poetică. *Chemarea primăverii* — volum tipărit din inițiativa Comitetului executiv al Sfatului popular regional Iași — nu cuprinde decât o parte din versurile lui Florin Mihai Petrescu. Autorul are predată o nouă cale, ceva mai amplă, E.S.P.L.A.-ei. Ea îi va completa profilul liric cu elemente noi, tinărul poet aflându-se încă în formare. Oricum, principalele trăsături credem că se vor menține. Florin Mihai Petrescu e prin excelență un poet al orașului. Stihurile sale cântă viza zgomotoasă a uzinelor, străzilor, șantierelor. Peste tot pulsăzând neastimparul interes, pasunea căutărilor, a noului:

„Mă pierd în încordarea sonoră din șantier
Atras de orice sunet, de orice culoare,
De zborul de ștampilă ce-abia născute pier
În arcuri lungi și vii, strălucitoare.

O muncă uriașă pulsând rapid, mereu
Învierii revărsă în suflet și țărnie,
Schimbând în lauri lupul cu-aprinsul minereu
Și prelungind orașul departe, în cimpie.”
(Placarea de aur)

Comunismul, visul de aur, este identificat cu primăvara, cu elanul încreșterii entuziaste. *Chemarea primăverii* nu-l, în fond, decât chemarea comunismului. Primăvara este anotimpul cîntecelor, al avântului, al bucuriei fremetătoare. Poeziile au tonalitate de leduri. Versul încearcă a reține farmecul clipei — o expresie, un moment din viața de toate zilele. Florin Mihai Petrescu refuză poezia sârbatorească, prefăcut gravă, convențională. Preferința pentru cîntecul efortului cotidian este evidentă pretutindeni:

„În umbra hălei hruind prelung
Tăcerea nici o clipă nu se așează,
Și ageri, încordați, nebruiți,
Stau oameni lângă cuptor de pază.

Ei știu ce scumpă-i fiecă secundă
Și-oțelul în țipare de lingou
Și lupta lor cu ultimele spectre
Ce vor să mai umbrească peol nou.”
(In laminor)

„Mă e dragă orice piatră care-o ating sub pași
Pe străzile și-n preajma aceluși lăptiș,
Unde venind din veacuri adîncilor adie
Strădania multîmii și zvon de viație.

Dar fiecare piatră, ce-i înalțată-acum,
Ori așternută, trănite, pe marginea drum,
De oameni construind, aprins, a noastră vreme
Mai scumpă mi-l ca falma crescută din poeme.”
(Cu el alături)

Aici, cu el alături, mereu vreme să rămîn,
Pe tot ce se clădește simlindu-mă stăpîn,
Scaldat de bucurie ca pomii-n zori de rouă,
Cu fiecare arbor sădit, și casă nouă!”
(Cu el alături)

De aici acea simplitate și claritate a imaginilor, construcția linară a „pieselor”, care-l devin într-un fel proprie. Citeodată există totuși pericolul de a cădea în banalitate, în comentarii monotone (acesta e cazul unor din poeziile despre Bicaș). Așa zisa poezie a cotidianului presupune o mare bogăție de idei și simboluri, imagini în plină mișcare, capabile să transfigureze în poezie în simboluri emoționante, elementul comun și obișnuit.

Florin Mihai Petrescu a debutat numai cu cîțiva ani în urmă. Maturizarea sa se doarește, desigur, talentului. Un aport important la promovarea tinărului poet l-a adus revista *Iași Literar*. În paginile cărora Florin Mihai Petrescu și-a publicat majoritatea lucrărilor. E greu însă, de conceput această evoluție îmbrăcătoare, fără a ține seama de condițiile de dezvoltare, create de partid și guvernul nostru tuturor tinerilor scriitori frumozăți.

În poezia Partidului, autorul mărturisește emoțional acest adevăr: „Tu ne-ai deprins să fim culețori / Căutătorii de visuri și comori / Să ne avîntăm, cît înima ne bate / Spre comunism...”

Florin Mihai Petrescu s-a străduit cu cîntecul său să dea glas simlîmintelor omului contemporan, construindu-l înflăcărat al socializmului.

Așa poate fi explicat caracterul cotidian al vizului artistic al lui Florin Mihai Petrescu, despre care vorbim mai sus. Firește, nu întodeauna reușitele sînt asigurate. Găsim și lucrări mai puțin izbucnite, nereușind să depășească condiția banalului, să releve, într-adevăr pregnant, frumosul uman. Citeodată, poetul se lasă furat de vraja cuvintelor, a rimelor, a ritmului și consumă strofe întregi, fără să spună nimic (vezi *Șantier naval*, *Navigator* sau *Te aud pulsând*).

Dar nu prin atari derogări ale spiritului de exigență se caracterizează activitatea literară de plină acum, a lui Florin Mihai Petrescu. Farmecul celor mai mult dintre poeziile cuprinse în *Chemarea primăverii* rezidă în simplitatea și claritatea cu care sînt dezbătute probleme ale vieții noastre de azi; în caldul lor lirism, fapt ce ne îndreptățește, alături de iubitorii de poezie ieșeni, să-l considerăm pe Florin Mihai Petrescu drept un scriitor tînar cu frumoase perspective de dezvoltare.

Gh. Achiței

luceafărul

Revistă a Uniunii Scriitorilor din R.P.R.
Director: acad. Mihai BENIUC
COLEGIUL DE REDACȚIE
Dumitru CORBEA (membru în Comitetul de direcție); Dan DEȘLIU (membru în Comitetul de direcție); Mihai DRAGONAR (membru în Comitetul de direcție); V. Em. GALAN; Silviu IOSIFESCU; Aurel MIHAIE; Mihai NOVICOV; acad. Panaitescu-PERPEȘCIUȘ; Titus POPOVICI; Tiberiu UTAN; Haralamb ZINCA (membru în Comitetul de direcție).

Lucrările Congresului al III-lea al Partidului Muncitoresc Român au arătat că niciodată în istoria poporului nostru nu s-au înțeles mai multe evenimente, nu s-au precizat schimbări atât de adînci și importante în conștiința oamenilor, în fine, n-au fost mai multe „noului” despre care să merite a fi înconștințate, prin imagini artistice, masele de cititori. Așa se explică dezvoltarea cunoscută de așa zisul gen scurt, în literatura noastră de după Eliberare.

Nu poate găsi crezare teoria după care schița și nuela a fi numai o școală elementară, pregătitoare pentru un ciclu superior și anume romanul. Aceste specii de sine stătătoare sînt determinate de materialul de viață pe care-l înfășează și nu de dorința căiva de a face exerciții pentru lucrări mai ample. E greu să stabilești exact limitele dintre două genuri, bine delimitate ca liric și epic; dar acestea care există între două specii? E greu de spus unde se termină un anumit tip de schiță și unde începe un anumit tip de nuela, sau unde se termină un anume tip de nuela și unde începe un anume sol de roman? Totuși anumite particularități există fiind impuse de natura însăși a materialului de viață abordat. Despre ele vorbea V. G. Belinski în articolul *Despre nuela rusă și despre nulele domnului Gogol* cînd scria: „Există eșențiențe, există înțelimi, care nu sînt suficiente pentru o dramă sau un roman, dar care sînt profunde, care într-o clipă concentrează atîta viață, cît nici într-un veac nu poți ține, povestirea le prinde și le cuprinde în cadrul ei îngust... Scurta și concisă, ușoară și profundă, obiectivă și zăboară din obiect în obiect, împarte viața în părți mărute și rupe pagini din maseașar care a acesteia vieți.”

Așa dar genul scurt nu este numai,

asta tocmai eliberarea omului, ridicarea la o condiție cu adevărat umană a milioanele de umilii și ofensați. Cele mai reprezentative specii ale genului de care ne ocupăm au în centrul lor această problemă specifică actualității vremii noastre, oglindită dialectic prin unghiul unei ferme principialități partinice. Căci un scriitor nu poate zugrăvi lumea socialistă, în toată semnificația și strălucirea ei decît din unghiul ideologic, oferit de cel mai înalt pîc al gândirii umane, cu perspectiva cea mai largă spre viitor: filozofia marxist-leninistă. Perspectiva scriitorului realist-socialist asupra dezvoltării societății, a destinelor umane, fiind aceea a unui

și acum trebuie să înțeleg (cu cîtă amară satisfacție mă pedegesc — înțelegînd) că nici nu era doar timpul meu. Nimeni nu are un timp al său care să-i aparțină în exclusivitate, nimeni nu poate fi atât de sigur. Timpul meu era și al ei și al altora care mi-s dragi; trăind-o doar pentru mine nici nu l-am trăit și am împledeco-l pe ea să-mi trăiască. Un mare număr de tineri scriitori ca Alecu Ivan Ghilla, în primele sale schițe și povești, Pop Simion în nulele publicate în *Viața românească*, *Gazeta literară*, *Vlașe Rebreanu* în volumul în plină zi, Dumitru Radu Popescu în *Fuga*, Petre Stoianescu în *Privighetoarea*, N. Tic în schițele din

Prinș Neagu este semnificația acțiunii, determinarea ei socială. În literatura dinaintea de 23 August, pentru realizarea unui vis de dragoste, eroii erau constrinși să se refugieze în forme străvechi de existență, într-un fel de halucine romantice, ieșind din spațiul istoric. Ori încoțor s-ar fi îndreptat, drumul adevăratei fericiri le era înfundat de prejudecățile eticii burgheze.

În noile condiții, în viziunea nouă, realist-socialistă, înfruntarea prejudecăților vechi, e o garanție a fericirii. Acum dragostea poate triumfa cu adevărat. Ar fi fost de dorit ca autorul să fi înalțat asupra perspectivei de dezvoltare revoluționară a societății

rîndurile clasei muncitoare, care astăzi, temperatura înaltă a industriei socialiste și-au însușit și însușesc, prinț-un proces nu întodeauna ușor, trăsăturile muncitorești.

De asemenea vastul univers inedit, care este satul socialist, oțera literaturii și în primul rînd portretului, schiței și nulele, numeroase subiecte și teme importante și atrăgătoare, care-și aștepta încă scriitorii. Căci s-a născut o țărânie nouă, eroi noi, au apărut probleme complexe, sarcini de o înaltă menire socială. La rîndul lor noi intelectuali nu mai sînt în studii în care să-și dibule drumul spre mișcarea muncitorească; ei contribuie activ la construirea socialismului. Așa dar „în fața scriitorului de azi — arăta articolul din *Știința* — stă un nou erou literar: constructorul socialismului, muncitorul înalțat, țărutul colectivizat și, în primele rînduri ale tuturor acestora, Comunistul activist de partid.”

Astfel de eroi și astfel de teme, în devenirea lor istorică, se cer a fi oglindii mai înli în creația literară, menită să redea imaginea veridică a actualității. Nu are nimeni nici o justificare pentru a delimita arbitrar actualitatea, excluzînd din cîmpul ei tematic aspecte mai crude, mai violente pentru a face loc unor preiozități ostentative, unor rafinamente stilistice, care vizează nobilismul cum se întîmplă cîteodată în scrierile unor tineri.

Uneori ideea de actualitate a fost înțeleasă greșit fiind interpretată a-propos cu exclusivitate după criteriul formale. Oricum îngrădire formală — privitoare la oglindirea actualității, ni se pare neindicată. Un scriitor, conform temperamentalului său artistic și naturii talentului, poate fi actual în variate forme stilistice și narative. Nu-i nevoie, numai decît să găsi în ritmul accelerat al naratiunii, poezii și mai ales, mai lent și să reflecte adine actualitatea, cum poți folosi un ritm foarte precipitat, modern... așa zis — și să o zugrăvești superficial.

Există un specific al nulei de astăzi față de nuela clasică, în sensul că nuela contemporană este incompatibilă cu înfășurarea statică a vieții. Modernitatea și vibrația mai acută a scrierii în nuela și schița provine din intensitatea cu care e trăită actualitatea în acțiunile și în jurul cărora se împune tot mai mult un înalt ideal etic, o filozofie realistă, un umanism nou, din care se înalță visul milenar al omenirii: fericirea, căutată în societate, nu în însingurare sau în ceruri.

Caracteristic acestui vis este faptul că e urzeste pe legile obiective ale societății, descoperite și stăruite de oamenii muncii pe baza cunoașterii ideologice marxist-leniniste.

Prezența vremii noastre este deosebit de bogată de interesant. Spuneam, însă, că nu toată masa prezentului poate fi actuală și-n înțeles adine artistic. De aceea pentru a fi un adevărat scriitor al actualității e nevoie să ne întrebăm ce anume alestie simple comentarii de reporter, fără a fi transfigurare artistică într-o viziune dialectică. Interesante probleme pe linia aceasta a raportului dintre nuela și actualitate ridică volumul lui Fănuș Neagu *Ningea în Baragan* și mai ales nuela care dă titlul cărții.

Înțelegerea care furnizează substanța nouă și nouă. În literatura noastră din trecut o înțelegere adeseori. Nou și actual în nuela lui

ACTUALITATEA ȘI SPECIELE SCURTE ALE GENULUI EPIC

om care știe să descopere și să se călăuzească în acțiunile sale după legile obiective ale vieții și nu după înșelătoare impresii subiective, exprimate chintesența actualității, sensurile și maiore, specificul propriu acestei actualități. Nuela „La Răsărit de pîdă”, a lui V. Em. Galan constituie pe deoparte istoria mării și decăderei unui chibaur, Iosub Prisăcaru, într-un moment istoric reprezentativ, iar pe de alta istoria formării unei conștiințe noi, drumul străbătut de Ion Dehobaru, de la sluga umilă de chibauri, la conștiința propriei demnități umane. E drumul care duce la locul adevărat în societate: în rîndu-

volumul *Profiluri*, Fănuș Neagu în *Ningea în Baragan*, Corneliu Leu în *Singele* și așa se inspiră din actualitate, înfășurază oameni, dezbate probleme caracteristice pentru epoca în care trăim. Aceste schițe și nulele aduc în paginile lor un erou optimizat, activ, îndrăzneț constructor hotărît al socialismului, de o mare frumusețe morală. Astfel înțelegînd mai adine sensurile actualității noastre N. Tic cu *Profiluri* depășește simțitor, un stadiu mai vechi al creației sale în care stăruia o imagine cam neguroasă, puțin pesimistă asupra vieții, fără a da tribut unei viziuni idilice, schițete lui sînt mai senine, mai optimiste,

și asupra dimensiunii viitorului din viața eroilor. Nu lungind acțiunea cu episoade noi, ci adîncind pe această linie semnificația faptelor.

Eroii actuali, pozitivi, din viață, au, firește, mai multă frumusețe morală, idealului mai înalt decît orice vis al trecutului. Dar nu toată masa prezentului este actuală în înțeles adine artistic, ci numai ceea ce se înscrie pe linia devenirii istorice. Căci așa cum arăta A. Abramov în *Literatură* *Gazeta* din 4 sept. 1959 „...scrie adevărul zilelor noastre de azi, înseamnă, de fapt, a sugrăvi realitatea în dezvoltarea ei revoluționară... în mersul ei spre înfășurarea socialismului, acolo unde e absentă dezvoltarea revoluționară e absent și adevărul — în cel mai bun caz — se substituie actualului o simplă oglindire veridică a marunțurilor lui.”

Pentru a zugrăvi actualitatea nu e suficient simplul cadru exterior, nu e suficientă indicația calendaristică, firma gospodăriei colective, a șantierului sau a uzinei, nici indicarea rece a apartenenței politice a unui erou.

Prezența peisajului fizic actual nu oferă singur certitudinea unei reale actualități ideologice, de conținut. E nevoie de adîncime, de o oglindă esențială fenomenelor caracteristice pentru viața de astăzi. Căci există nenumărate aspecte proprii epocii noastre socialiste în care omul avînd cultul muncii colective și pentru colectivitate a devenit mai social și mai politic ca oricînd. În conștiința oamenilor muncii se împune tot mai mult un înalt ideal etic, o filozofie realistă, un umanism nou, din care se înalță visul milenar al omenirii: fericirea, căutată în societate, nu în însingurare sau în ceruri.

Caracteristic acestui vis este faptul că e urzeste pe legile obiective ale societății, descoperite și stăruite de oamenii muncii pe baza cunoașterii ideologice marxist-leniniste.

Prezența vremii noastre este deosebit de bogată de interesant. Spuneam, însă, că nu toată masa prezentului poate fi actuală și-n înțeles adine artistic. De aceea pentru a fi un adevărat scriitor al actualității e nevoie să ne întrebăm ce anume alestie simple comentarii de reporter, fără a fi transfigurare artistică într-o viziune dialectică. Interesante probleme pe linia aceasta a raportului dintre nuela și actualitate ridică volumul lui Fănuș Neagu *Ningea în Baragan* și mai ales nuela care dă titlul cărții.

Înțelegerea care furnizează substanța nouă și nouă. În literatura noastră din trecut o înțelegere adeseori. Nou și actual în nuela lui

CRONICA LITERARĂ de I. D. Bălan

sau în primul rînd, o simplă școală de măiestrie, ci e un gen cu virtuți autonome, care cere într-o clipă o altă epocă decît a romanismului, care contribuie în mod deosebit și substanțial prin operativitatea lui la înviorarea și la îmbogățirea literaturii. Avem astăzi numeroase schițe și nulele inspirate din războiul antilascist, din luptele pentru eliberare, din insurecția armată, din activitatea ilegală a comunistilor, publicate în ziar și reviste sau strînse în volume. După Eliberare, speciile scurte au limă în general, pasul cu viața, oglindind cele mai de seamă evenimente politice și sociale: haura puterii politice, reforme agrare, naționalizarea etc.

Multe schițe și nulele au fost inspirate de viața muncitorilor de ieri și de azi. Transformarea socialistă a agriculturii a constituit poate sursa cea mai inspiratoare de inspirație pentru scriitorii noștri din toate generațiile. Deosebit de îmbrăcătoare este însă faptul că aceste specii scurte sînt cultivate de numeroși tineri, care aduc o noți nouă, proaspătă, în cîmpul literaturii noastre realist socialiste, contribuind și ei alături de întregul front literar la fixarea actualității în conștiința opiniei publice.

Nu simțim oare că o temă extrem de actuală, esențială pentru semnificația istorică a prezentului, cum este aceea a dobîndirii sentimentului propriei demnități umane în condițiile regimului democrat-popular, va fi interesantă, interesantă și o problemă de interes umanitate, pe cititorii? Sensul profund al socialismului, al politicii partidelor comuniste și muncitorești

Destinată istoricilor ale celor oameni nu vor constitui oricînd un centru de interes? Sîntem siguri că da. Sensurile și maiore, specificul propriu acestei actualități. Nuela „La Răsărit de pîdă”, a lui V. Em. Galan constituie pe deoparte istoria mării și decăderei unui chibaur, Iosub Prisăcaru, într-un moment istoric reprezentativ, iar pe de alta istoria formării unei conștiințe noi, drumul străbătut de Ion Dehobaru, de la sluga umilă de chibauri, la conștiința propriei demnități umane. E drumul care duce la locul adevărat în societate: în rîndu-

„Evoluție similară, în alte momente istorice, au avut-o Ilie Barbu din *Desăgurarea și Anon Modan* din *În drăzneală* de Marin Preda, eroii alii de discuții de critica literară, motiv pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor, mulțumindu-ne să reamintim gradul înalt artistic la care acești eroi ilustrează procesul de redobîndire a demnității umane, de pătrundere în viața politică și socială a omului simplu din patria noastră în anii regimului democrat-popular. Din aceeași spîta tipologică este și Ana Niculescu, din amănunțit se deslășăse pentru care nu vom insistă asupra lor,

DINTRE SUTE DE CATARGE...

A fi modern înseamnă a consemna datele noi ale vieții

La această rubrică, în multe din numerele apărute ale acestei reviste, s-a căutat să se discute raportul între formă și conținut, între clasic și modern, între tehnica versului clasic și aceea a versului alb.

S-a mai încercat, ca prin ideile, formulările poezilor mai în vârstă asupra fenomenului poetic, asupra curentelor poetice, în timp, asupra drumului și modulului de expresie pe care îl caută poezia vremii noastre, structurată pe esența vieții noastre noi, să se desemneze tinerilor poeți în formare, drumul pe care să se orienteze către o lirică cu adevărat nouă, care să exprime vibrația, ritmul și frumusețea epocii noastre, a climatului vieții de transformări, de muncă și etică umană a socialismului în drum către societatea comunistă.

Cel care ne așteptăm cu modeste păreri la această rubrică, nu ne arogăm mîsiunea și titlul de dascăl în ale poeziei. Dacă vrem într-un fel să transmitem ceea ce credem, ceea ce știm, ceea ce am experimentat și ce am realizat într-o măsură, — facem aceasta mai mult în sensul unei confesiuni profesionale; cu sentimentul că stăm „de față”, cum spune vorbirea veche, cu colegii mai tineri într-ale poeziei.

Dacă ar fi să dăm sfaturi asupra muncii de laborator poetic, asupra modulului cum se lucrează la vers, n-am avea prea mult de spus. Ne-am aminti însă despre preceptul clasicului Boileau, care, după cum Molière a fost marele medic al limbii franceze, a fost la rîndul său dădătorul bolilor de care suferea poezia franceză — și care sfătuia alții muzicilor: — „să șlefuiască, mereu să șlefuiască versul”. Acest îndemn este valabil și în cazul rigorilor versului clasic, al versului ritmat și ritmat, precum și în mînuirea versului liber și alb.

Dar nu asupra tehnicii vrem să intrăm, din tinerilor sfaturi, despre modulul cunoscut, despre practica firească, la îndemna oricui atinge umeltele scrisului, ale poeziei, ci despre altceva, despre soul poetic, despre acuta, despre ardentă nevoie de a fi modern.

Intotdeauna au fost poezii impulsive, tendințe către modernitate. Și în perfecțiunea operelor marilor antici greci se deosebește acest „modern” atestat de frumusețea și autenticitatea operelor. Și Goethe și Shakespeare și Dante și Pușkin și Eminescu au fost și au rămas moderni cu toate că istoria literară îi așază la rîndul clasicilor.

Clasicii, moderni pe treapta istorică a manifestării, reflectînd modernul epocii lor și rîndînd „modern” prin permanența valorii creației lor, nu sînt un exemplu instructiv?

De cite ori spiritul nou se face simțit și cerut în istoria culturii umane se pare că el vine, cu mai presus de orice, cu moștenirea aceluia puternic bun simț, cea sigură și arhitecturală și adiacentă clasicilor și a clasicismului autentic. Această moștenire, aduce printr-ale acea forță de cuprindere a lumii, a vieții și a pătrunderii în adîncime a sufletului omeneș; a aceluia simț al datoriei, al datoriei de a exprima ceea ce exprimă viața însăși.

Poetul care vrea să fie modern nu trebuie să se străduiască pentru asta numai prin grija de formă; de expresie, de lexic. Trebuie să știe adică, cu fervoare în pînă, în fenomenul adevăratului, uman și politic, să dai de vîna cea mai bogată în mînera de preț a spiritului nou.

A fi un spirit modern, un creator modern, un poet care reflectă soul, fiindul săgeată privirii asupra culmilor clasicismului, înseamnă a urmări dincolo de formă și de expresie, de cuvînt, esența vremii tale, să ogîndești realitățile vieții înconjurătoare.

Pentru noi, aceste realități sînt evidente; ele se afirmă cu forța marilor creații, a marilor poeme ale muncii, prin realizările omului nou, ale clasei muncitorești condusă și îndrumată de Partidul Muncitoresc Român. A reflecta aceste semne uriașe ale soulului înseamnă a fi modern; a le urmări, a le consemna, transfigurînd poetic, cu formă și expresie, a proiecta mai departe ceea ce în lăstărie încă fiind, nu e tradus în viață. A fi modern înseamnă a consemna datele noi ale vieții, ale istoriei în mers, a explora viitorul în domeniul imaginației, care va deveni realitate, aca realitate străbătută de marea poezie a realității.

Radu Bourceanu

Matei era un băiat cum sînt mulți — poate mai tăcut ca alții, și numai cu greu, foarte greu i-ai fi găsit un cursur despre care să merite într-adevăr a se vorbi. Drumul lui trecea în fiecare dimineață pe lângă librărie și Matei zăbovea totdeauna cîteva minute în fața vitrinei. Dacă-l interesa o carte și avea bani, o cumpăra, dacă nu, era cel dintîi dimineața cînd se deschidea clubul. Bibliotecara se deprimase cu el, nici nu-l mai întreba: îi arăta maldărul de cărți abia sosite, așteptînd să-și ia fiecare locul în rafturi. Matei alegea o carte sau două, — niciodată mai multe — și după zece, unsprezece zile, era înapoi să ceară altele.

Dar dacă față de cărți manifesta un interes pătănos, tenace, — și trebuia spus că obișnuința cititului o căpătase anevoie de tot, — în schimb nu-și intra Matei într-o sală de spectacole, în un film, ori o piesă de teatru. Decît atunci cînd din stîule, din auzite, din impresia de siguranță pe care i-ar fi lăsat-o așful tipărit, sau de altundeva, intuia folosul celor două cazuri pe care le-ar fi petrecut acolo. Dacă cele știute îl mințeau, dacă cele auzite se dovedeau înșelătoare, dacă așful se trăda ca fiind ipocrit, Matei se ridica și pleca repede. Iată pentru ce era gata-gala să măsoare o sedință sau o durere de cap, cînd Irina i-a spus că vineri seara e concert și are bilete pentru amîndoi.

— Orchestra noastră cîntă „Rapsodia Intilia”. Mergem, vrei?

— Mai clar nu se putea, dar nici mai rău. Lui Matei îi pieri dintr-odată tot cheful. Dracu' a pus locmăi vineri și concertul ăsta! Să-l fi programat săptămîna viitoare, după ce pleca el în concediu. Dar Irina îl rugase atît de frumos și avea ochii atît de albaștri că Matei trebui să consimtă: — Bine, mergem.

— Sala teatrului nu era aproape plină. Din candelabre și rampele sus-

Mircea ENESCU

RAPSODIA

Desen de V. SAVONEA

pendate sub plafon, lumina cădea înbrăcînd totul într-un alb odihnitor, prietenesc. Matei sălău la trece cîteva cunoscuți și, dus de mîna de Irina, se așeză stînga și dreapta. Locurile lor se aflau în mijlocul rîndului și vreo cincisprezece oameni trebuiau să se ridice și să le facă loc.

„Alta dată mă bărbieresc din vreme, să fiu eu primul”, — hotărî Matei. Concertul nu începuse.

Orchestra „noastră” de care-i vorbea Irina, era a uzinei. Îl cunoștea pe toți cei care urmau să exceleze acea rapsodie care îl neliniștea peste măsură. Mureșeanul de la reparatii electrice, cu costum negru, își acordă contrabasul — pînă azi nu l-am văzut cu ochelari, cugetă Matei; Spiridon, furnalistic, stă liniștit, aprîjindu-și pe genunchi un fel de trompetă —; Mihăiță, norma-

forul, cit era el de mîrșant, se lupta cu un uriaș instrument metalic, iar Eva Kerekes, laboranta, în rochie neagră, piepănată ca o artistă, părea că n-a umblat niciodată cu altceva decît cu vioara. Atît de lin și de frumos minuia arculul. În largul sălii se întretaiau sunete de tot felul, unele picurate de strune, altele cerninduse domol din flaute și picoline, fiecare după voia sa, ca în diminețile de primăvară cînd se trezesc păsările pături.

Luminile se stînsă unele după altele. Scena a rămas în bătaia reflectoarelor și zgometele e-au curmît. Dirijorul a apărut emoționat, a salutat publicul și și-a luat locul la pupitrul. Linieștea era desăvîrșită. Toate privirile erau prînse parcă de mica baghetă albă ce trebuia să se ridice.

— Și în liniștea aceea încrămențată, cînd cornul a alacat lîmpede și direct primetele măsuri, Matei simți brusc și aproape material, ca fulgerul cînd despăcă bezna, un fior ciadat.

— Cornul se mai lîngur două clipe și ține. Freamătul orchestrei se liniștă, se lîngur mai bine și melodia boreșă și aplăbe din toate partile de instrumente. Era bătrîna și dragă horă de la țară, de-și venau laștii în ochi cînd o auzai, în sală

se topiseră parcă și respirațiile. O față din primul rînd de fotolii asculta cu ochii închiși, cu țimplete în palme. Pavăluță de la farmale își pînosea privirea pe baghetă dirijorului și nu și-ar mai fi deslășit-o de acolo nici să-i fi tras cu tușul în urechi Alim-pescu, frezorul. Încrămențat cu ochelari în mîna. Marta, normaltoarea de la ojele nouă, se ghemuise în ecaun și nu mai simțea nimic.

Viorile murmurau dulce, flautele trîncăneau liniștite ca seara bătrînele lîngă pîrleazuri, piculinele sușo-teau, obolul le ținea bangul. Hora prînsese aripi. Matei trăia doar cu inima și țimpanete.

Matei îndrăgise pe Irina simpu. Fără nici un zăbucim, de la opt ani. La școală se cunoscuteră și Irina chiar din prima zi îl făcuse, pînă una alta, mototol și hapla, pentru că era ursuz, urcios și cînd fata l-a întrebat cum îl cheamă a pus nasul în pămînt și s-a dus. Asta fusese de ajuns. Fata era bălaie, subțire și ne-astîmpărată. Pentru cei opt ani ai lui Matei, pentru singurătatea și dorul lui după părinți și poezii, Irina — copil de pădurea pedesit cu șușpa în locurile aceluia — însemna cerul și pămîntul. Irina stă bine de tot florile și pomii, cunoscuta pe degete cum le zice la gîze și pășeri. Și învățase a cînta din franceză ca zeei vințurilor. Ce mai trebuia?

— Da, mai trebuia încă un lucru.

— Matei, i-a spus mamică-sa, chidva, într-ăia zi, fata pădurarului nu-mi place.

— E rea, mamă, a zis Matei.

— Tu vezi crește nenorocit și sărac, băiete.

— Cum sărac, mamă? Eu nu sînt sărac.

— Ești prost.

— Știu mamă.

— Tu vezi crește sărac ca țică-lău și nenorocit ca mine.

— Da, mamă.

— Tu nu vezi să fi bogat?

— Mai bogat de cît alții?

— Ehe, băiete, tu ești îl mai sărac din lume.

— Nu se poate, mamă.

— Se poate băiete. Fata păduraru-ului e săracă.

— Și reu.

— E săracă. Sărăcii sînt buni, nu răi. Da' fata pădurarului nu face de tine. Doi săraci merg lărg alt cuvînt la moarte.

Matei a făcut speriat. Și cînd i-a venit glasul a zis:

— Nu știu, mamă.

— S-o ocolești cît ai putea, m-a-uzi? Să fugi de sărăcie ca de ciumă. Matei a mai spus doar atît:

— Bine, mamă.

Iar de-a doua zi nu l-a mai văzut nimeni prin sat. A fugit, a murit înecat în vreo lîntină, s-a prăpădit undeva sub un mal surpal, cine să-l poarte grija? Mamică-să, femeie, în-dită și roasă de nenorociri și belele, asta-l mai lipsea?

— Mămică, știi ceva de Matei?

— Nu știu nimic, fetico.

— Nimic, nimic?

— Roagă-te și tu tu Dumnezeu, Irinuco. Oamenii sînt mulți, da' dumnezeu e mare și poate s-o poltrivi să-și aducă aminte toamă aștăzi de noi.

Și Irinuca, fragila copilă de pădure, care știa bine din frunză și mai știa nume de pomi și gize, plîngea în poala bătrînei.

— Acum melodia se învîpăiașe — nimic nu mai era ca la început. Cal-mel și lumina făcuseră loc nelinișții și furcății de parcă scăpaseră din noduri de frînghii și lanțuri stihibile. Lîngă Matei, Irina pusese palma

la ochi și doar mișcarea abia percep-tibilă a umierilor mici arăta viață și simțire. Îl prînsese mîna lîngă încheietura degetelor și sta acolo lîngă el, firavă, cu sufletul prea plin și prea tulburat. Matei privea înainte cu o fixitate care ar fi putut înșela pe mulți, dar privirile sale erau în-toarse înăuntru și-l sfredelau încet. Îl desfaceau din lăcete și zăvoare taințele sufletului de nimeni știute.

Trei ani a hălăduit Matei pe drumuri. S-a împrietinit cu un țigău de seama lui pe nume Rusălim și au plecat împreună ore oară.

Orapul îi era părut înții ostil, aproape agresiv. Au dormit cîteva zile sub un caștan în curtea unui dîrac. Mai îndrăznel, Rusălim a în-trebat din om în om și pînă la urmă a găsit de lucru amîndoi, acolo unde se pricepeau mai bine: la forja fabricii. Lucrau în tăcere, parcă dîș-mănd pe toată lumea. Izbeau cu barosul țonid, înjurînd printre dinți, negrii de luningine ca niște dăci. Prostii de el, nici nu știau cît de mult place înversurarea lor. Ce-l-lăli, care învățaseră mai dinainte cum se modelează fierul la flacăra focului, mai știau și alt lucru de preț, anume cum se modelează oamenii. Mai greu decît fierul, ce e drept, dar cu aceeași siguranță.

— Matei, l-a ispitit meșterul înt-o zi, să-ți dăm în primire o echipă de șase lucrători, s-o conduci, ce spui?

— Mă?

— Noi așa ziceam.

— Să conduc eu o echipă de șase lucrători? Păi, crezi că pot?

— Și noi tot așa ziceam, că nu poți, zimbă cumva meșterul. Rusălim zice că poate, lui l-am dat.

Cîteva nopți, Matei n-a fost chip să se odihnească. Cu Rusălim nici nu mai vorbea. Dar într-o dimineață a intrat mai încurcat ca toamna în atelier.

— Ce ziceai dumneata, meștere, că n-oi putea să-ți conduc o echipă de șase lucrători?

— Așa ziceam.

— Așa? Ia fă bine și dă-mi-i dumneata încoace în primire. Și dacă nu ți-o place cum ți l-oi strîni eu, să nu-mi mai zici pe nume.

— Se făcuse din nou și îlerăși din nou primăvară. De la fereastra camerei pe care o împărțea cu prietenul său, Matei privea liliacul înflorit, pe care, dacă întîndea mîna, putea să-l ajungă. Liliacul avea flori plînde și crescuse acolo singur și sălbatoc. Nimeni nu se îndurase să-l cîntărească din loc.

Nu simțise intrarea prietenului său.

— Te cauți cineva.

— Pe mine?

Rusălim rise cu toți dinții lui albi.

— Să-i spun că nu ești acasă?

Matei ieși, cobori scările în curte, unde îl aștepta o fată. Era o fată încă netimplită.

— Pe mine mă căuțai?

Fata n-a răspuns. S-a clătînat, și dacă Matei n-o străpînse, ar fi căzut.

— Viorile vibrară, arcusurile se prînseră pe corzile violoncelor, alăturîndu-se, melodia zvenî în sus și cîntecul ciocirleii cresc bucurii, umplînd soena, sala, inimile. Matei încheie ochii și respiră adînc, încet, liniștit. Simți acum palma Irinei cum îl tremură pe încheietura mîinii.

Asta a fost tot.

Abia afară, în răcoarea atocuprîn-zătoare a nopții, a scos primul cuvînt:

— Irina...

— Da Matei.

— Îți mulțumesc.

Gh. Vunvulea Cîntec de leagăn pentru visele în construcție

Dormi nestîngerit puicula de om, înălțînd vise, hoinărînd prin grădinite lor immaculate. Iedera zorilor surîndă la geamuri nu-și stinghereste somnul, visele; le desmiardă, cu surful tăii din prag, reîntors din schimul de noapte. Visul tău ascultă cîntecul macaralei, al mistriților, și ciocanelor tremurînd surîmle; iedera cîntecului ce-l cîntă zidărită; — Cîntec de leagăn să crească mare zidul... În apele lumii și-ale cîntecului dormi, să crești odată cu visele noastre înălțate aievea.

Arcadie Arbore Portret

Îl știi și Arșița și mînele vecine și păpinarii din pădurile de brad, Basinal Dornelor îl știe, și oricine, Tînd prin munte și prin inimă vad...

În septe zile clu-i săptămîna Pe drum bun, rău, pe ploaie sau senin, Unde-i nevoie, pune zăvoan mîna, În Rucsa azi și mîine în Arin...

În ceasul greu de muncă de încurtă, În sărbătoare știe bine și-o stîmbi; Pe dușman, drept, în față, îl înfruntă, Bîlnă, stîmbitor, se-apropie de copții;

Pină trîznă în noaptea stă, veghează — Ostaș în post — de-apururi neclîntit, Cu conștiința clasei veșnic trează; Un om de la raionul de Partid.

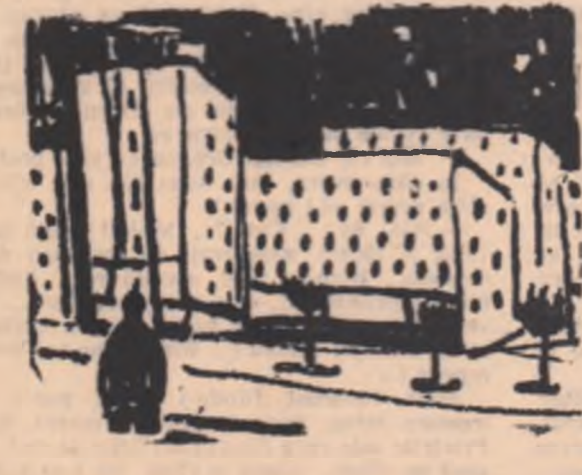
Grigore Cristea Nicolescu Subiect de rapsodie

Prin cîntecul grînelor combinela trec De soare flîmînda cu brațele-nînsa, Înnoată prin valuri — corăbii în larg Și marea e lîm și cîntecul nalt, tot mai nalt.

Din cîntecul grînelor combinela vorb Poemela plîmă de-acum și de mîine, Aloragă spre soare — eșarfă albastră Cu toate ostergela roșii de flămuri în vînt.

Își bete amieza vîntele-n miriști Și plîza se țese, pe cîmpuri se țese Și plopii dansază cu soarele-n creștet Ce niște flăcăi ca secii pe umeri treclînd.

Și grîiele cîntă urînd pe combine Alături de oameni, de cîntecul lor; Pe care doar țesea îl poate cuprînde; Zarea pe care au făcut-o hotez de egor.

Grigore Silvania Fluviul electric

Colind, printru ceșala noi din vechiul eșar, — pieton nocturn — și nu mă mai setur privind cum atrîm de cor, ca un lampion uriaz, blocul turn.

La răspîntia-aceea dintre vechi și modern, — mai ieri — dăinuiau ziduri muzeizite în șperî-tineric. Iar acum, parcă seară de seară vin făclieri să aprîndă fluidul, unui mare fluviu electric.

G. Bienescu Omului sovietic

Descălușat din ghearele terestre, Din lanțuri pămîntene te-ai desprins, Și ai deschis spre alte lumi ferestre Și noi speranțe-n inimă ai aprins.

Răzbați spre legendare căi lactee, Printru planete drumuri noi deschid Sorînd prin tine-o nouă epocă, Și tîmblînd ai cerulul bolții!

Spre viitorul ce părea departe Cu aripi larg deschise astăzi zbori; Ne-ai învîntat să nu cunoaștem moarte Și în labînză să fim încrezătorii!

Al scrie un drum nașters spre alte stele, Te-ai dus, solie-a păcii, pentru noi Cu Steaua Roșie scrisă pe drapel. Mesaj al comuniștilor erol.

Mihai Elin Directivele

Un telecopie gigantice, precis, ruptul ale timpului alba hateră, prînștor gîme de stalo-a deschis geografie arizelor viitoare.

Magistrale cîntînd peste ape — macheta sub palmă cum învîntată azi! — ne poartă bucurie în sber prînștor vîrde și brazii spre Eșterizimul adus mai aproape.

Magistrale cîntînd peste ape — macheta sub palmă cum învîntată azi! — ne poartă bucurie în sber prînștor vîrde și brazii spre Eșterizimul adus mai aproape.

Magistrale cîntînd peste ape — macheta sub palmă cum învîntată azi! — ne poartă bucurie în sber prînștor vîrde și brazii spre Eșterizimul adus mai aproape.

Perspectivă

Parcă s-au deslăcut din mîna imensa patale tracteroarele roșii învîntînd în oceanul de spice și cerul tot — plîm-n soare de mîșese.

Pîrghiță de carciubus în răzăcîntă bîna pe șchele, tot mai aproape de soare.

Și-n mijloc steagurile noastre roșii străpîndînd universul.

Em. Stejaru Rechizitoriu

Intineric tu mi-ai dat, stăpîne, să-mi duc prin bezna marile dureri. Dar pe cînd tu trăiai prin ael și țeri eu și ai mei aveam o zi de mîine. Și ziua a venit de faimă plînd — stăpîn sînt pe lumină.

Siab și-nouă de vînturi ca o mîlă gîndea că sînt. Tu te credeai o stea. Nu nu visa că eu, în țara mea, am să mă socotesc pe-atunci nemernic am să ajung puternic.

Plecat soial să-ți fii, întru robie și să-ți tin umbra-n făcarea st. Credeai că eu și el și noi vom fi plăcuți în țara ta o veșnicie. Dar vînta am luat-o-n plept și astăzi, ca și-atunci, stau drept.

Groză mi-ai strecurat în mădulare, din cartea de cetire, din amvon. M-ai îngrozit de tîns și de tron și mă-nădmănai să stau în resemnare. Amarnic te-nșelai căci eu lupтам. Sînt omul de curaj.

Singur tu mă credeai în lume, poate un om înșingurat supus la mînd. Tu nu știai să numeri pe atunci țecți bătăiile de bici pe spate. Dar astăzi poți să vezi și să ne-ascuți că sîntem tari și mulți.

Doi metri de țîrtnă ațnătată. Ural ca o fiară. Aste ne-ai dat. Un petec de pămînt în care să ne rînduim morînt. Dar vînta ta de țeri a fost să piară că-n loc de-o palmă de pămînt eu astăzi am o țară.

Holul primăriei, imens, rece, răsunător, era cufundat în întuneric. Numai pe scările majestuoase ce coborau de la etaj, se prelingea o lumină galbenă și moartă. Se prelingea subțire pe lângă două dintr-ale colonile de marmură ale balustradelor, căzând deodată pe-o treaptă și-apoi pierzându-se în fața ferestrelor prin care se vedeau luminile pieții. Se prelingea odată cu zvonul grav al unui cetic ce răzbătea pe ușa înaltă de la cabinetul primarului.

Acolo, sus, totul se întrededa, totul se subția, totul așternea prelungi umbre stranii și tremurătoare, pentru că totul era luminat de-o singură lampă... Oamenii stăteau în mijloc, pe scaune și în picioare lângă colțul mesei cu cristal. Erau adunați, aproape unii de alții, așa cum se adună oamenii uneori în fața marilor întinderi, contraziind prin precauție spațiul imens pe care-l au la dispoziție... Erau adunați, aproape unii de alții, și cîntau cu glasuri joase, vibrante, bărbătești. Și cîntecul, părea că mai degrabă se aduna spre el venind din colțurile întunecate, decît că izvora din el pornind spre colțurile întunecate. Incepea prin a pluti timid, nesigur, abia încercînd să se difuzeze în spațiu. Apoi, încet, se așeza, se sedimenta parcă, și începea să urce spre plafon, pînă cînd ajungea să umple toate colțurile, toate firidele, înghesindu-se, devenind mai dens și mai răsunător, căpătînd parcă — exact așa — formă cu înscăperea. Și densitatea lui creștea, puterea lui se înzecea. Cîntecul se transforma într-o forță

INIMILE CLASEI

care apăsa pereții. Și pereții riscuau să crape sub apăsarea lui:

— Privesc din Doftana prin gratii de fier, Departe, în zare, un petec de cer...
— E cerul sub care, închisă și ea...
— Se mistuie-n chinuri, tovarășe mea...

Sub răsufările lor, sub puterea vocilor lor, flacăra lămpii se zbătea-ntr-o parte și într-alta, înfricoșată, ca și cum ea ar fi încercat să amenințată. Și lumina ei se-așternea pe chipuri, le-năgăbenea, le-ntucea, le făcea una cu-întunericul, sau le scotea la iveală.

— Tovarășe Ioana, spune într-un țirziu Chiru, încet — în continuarea unor gânduri — ca și Drăgan mai înainte — cînd te-au adus prin piață, ai văzut fiutul care mergea la dinamită?...
— L-am văzut! Ioana rămase o clipă pe gînduri, încercînd să-și amintească exact, și apoi preciză: Da, m-am uitat, îmi amintesc... Auzisem un uat pus dinamita sub primărie și-atunci m-am uitat.

— Era gros fiutul, tovarășe Ioana?...
— Cam cît degetul.
— Aha!... Chiru dădu din cap, ca omul care știe ceva; stătea drept în bătaia lămpii și mustăcioara îi dădea un aer volos, chiar în situația asta... Spuse către ceilalți, ca și cum s-ar fi justificat: Și fiul, eu am făcut armata la pionieri!...

— Veneau două fiule, relată Ioana; și pe fața ei, se vedea vîrăduța de-a descrie el mai exact, din cele două colțuri, adică de sub noi... La un moment dat, cam în fața stăului, se uneau...
— Toată lumea îi urmărea cu atenție cuvintele. Trifu se ridicase de pe scaun și se-apropia cu exasperată atenție.

— ...Se uneau, povestea glasul ferm al Ioanei, și începeau să pară un șarpe mal gros care venea...
— De ce vorbești la imperfect?...
— Întrebarea suna ciudat și neașteptat. Toți la-tăoaseră capetele. Perfect convins de ceea ce credea Catul se explică:

— „Se duceau”, veneau, „erau”, „se uneau”... De ce așa?... Ele și acum sînt acolo, în piață și sub noi, și stau gata să ne-arunce în aer; așa că, ele merg pînă la un moment dat împreună, apoi se despart, traversează fiecare-n diagonal cîte-o jumătate de piață și ajung la dinamită... Exact?...
— Exact!... răspunde Ioana.

— Atunci — reluă gazetarul — focul merge înți într-o singură direcție, apoi se desparte, traversează piața, ajunge la dinamită și... vă salut lui-bujii mel prețeni!...

— Făcu un gest de cinism teatral, pe care-l urmăriră prin aer toate privirile. Cînd lăsa mîna-n jos, Trifu era înțeles și gîndul apăsător, la gură. Nu-l adevărat!... Eu nu cred, auzi!... Nu cred; ești o bestie!...

— Incepu larăși să-l strîngă de gît, încît trebuia ca Drăgan să se ridice, să-l despartă:

— Auitmpără-te, tovarășe Trifu!...
— De ce, smiorcăi Trifu ca un copil, scoateți de-aiți demențiale și-a diversioniști. Eu cred că tovarășii ne vor salva!... El de ce nu crede?...
— Și se lăsa larăși tăcere.

— Tovarășe Ioana, spune, — Își aminti într-un țirziu Chiru, — pînă unde vine fiutul?...
— Toată lumea redevenit atentă. Întrebarea lui Chiru era prea insistantă ca să nu permită vreo speranță.

— Fiutul?... Ioana se gîndi bine străduindu-se din toate puterile să-și amintească... Cred... Nu, nu... sînt sigură; acum îmi amintesc; pînă la o cutie; o cutie cu două butoaie.
— Chiru chibzui atent, atent de tot, apoi spuse cu glas incolor:

— Aha!...

— Toți îl priveau înmărmuriți, așteptînd. El înteliese. El cercetă pe rînd, dădu din cap și spuse:

— E clar. Nu-l fiții; e cablu electric. Nu mai e nici o salvare. Exploria are loc în aceeași clipă în care se apasă pe buton.

— Toți tăcuseră.

— Ești sigur? îl întrebă Catul.

— Chiru duse mîna la piept cu aerul lui de șmecher jignit și se jură:

— Pe Smarandăna mea și cel doi gemeni pe care... Dar aici buzele i se albiră, rămăsese nemiscate în ochii și-apoi o îndurată mirare:

— Sîrpiriții! Tatăl, că tare mai sînt slabi!... spuse el aducîndu-se spre întuneric. Se încurcă din ce în ce, numai glasul rămîndu-i duios, ca-n fața lor: Și n-o să mă fie tata să muncească, să-i îngrășe... Se smulse de la locul lui, veni în fața și le spuse tuturor: sînt slabi, dar cînd intru eu pe ușă, amîndoi rid... Sîrpiriții! Tatăl!... rid făcuți, cu ochii miști, cu gura mare și țîrbiă...

— Tovarăși, tovarășii!...

— Sîrpiriții! glasul lui Trifu îi făcu pe toți să tresară. Se făcu liniște ca o suspensie. Privirile se îndreptară nebinevoitoare spre ziaristul local.

— Tovarăși... se îngrozii Trifu de propriul său glas — nu, tovarăși, n-am vrut să spun nimic altceva, dar mi-e sete, tovarăși, mi-e sete...
— Și mie mi-e sete, dar dacă nu-i apă, îndrăzni Catul.

— Da, nu e pic de apă... Trifu era în stare să plîngă pentru orice motiv.

— Aspru, ca-notdeauna, interveni Tebeică:

— Cine conțea dacă mi-e sete?... Sînt alții în situații mult mai grele!... Noi am reușit să facem ceva... Plutește deasupra noastră moartea, de asta sîntem nervoși — dar am făcut un pas înainte în istorie... Nu-i așa, profesore?...
— Profesorul îi privi cum buimacă. Părea trezit din niște gânduri ale lui.

— N-aș îndrăzni să zic nici da, nici nu; la vîrsta mea, am învățat să nu-mi măl fie poftă

de nimic; nici măcar de apă!... Dădu afirmativ din cap... Pentru prima dată părea că-l tulburat și lăsa să se vadă asta. Da, al dreptate, plutește deasupra noastră moartea, de asta sîntem nervoși. Ar trebui să luăm exemplul de a oamenilor mari din istorie, și să ne păstrăm firea. Mie, de-un lucru îmi pare rău, mă spun drept, de-un singur lucru: Udevea, aici, în spatele pieții, cred că la ora asta, o bătrînăică să-l găsim și mă așteaptă... Da, și nu va ști că moșneagu și a murit satisfăcut, și-l va plînge omul... Da, da; numai asta aș vrea! Să fie cîntecul... Că-mă murit satisfăcut pentru că mi-am dat seama de sensul existenței... Nu spun vorbe mari acum, dar ea e singura care mă cunoaște și singura care mă înțelege... Îi privi răvășit, și ca și cum asta ar fi demonstrat ceea ce spusese, continuă: Da, da... aici, în spatele pieții... Murii pe străduța ale de lângă banca și faci la stînga... O casuța mică: cu ledără și zorele; la al doilea geam... geamul de la dormitor... bătrînăică mea...
— Mergi pe străduța de lângă banca?...
— Pe profesor nu-l mira întrebarea lui Drăgan; se-ntoarse încet și-i răspunse emoționat:

— Da!...
— Și faci la stînga?...
— Da!... răspunse la fel profesorul, uitîndu-se în ochii lui bulbucați.

— Lîngă bodaga abanexului!... conchise Drăgan.

— Exact!...

— Profesorul era încercat. Parcă l-ar fi apropiat cu clișva pași de casă. Drăgan îl respectă o clipă emoția, dar nu se mai putu abține, nici el după o zi întregă atît de încordată și atît de uscată:

— Ce bere rece are abanexul vasa!...

— Vorbele lui plutară prelung asupra tăcerii. Erau mirifice. Aduceau parcă ceva din înșuși sensul lor.

— Catul se apropie încet de el și, cu buzele uscate, rosti fiecare cuvînt în parte, cît se poate de clar:

— Are; bere; re-ce?...

— Și-n tăcerea care urma, glasul ezitant al lui Trifu:

— Am spus eu... Am spus eu că am încercat să-mi Partid?...

— Toți se mișcară, alergau spre ferestre. Căjărat primul, Chiru relată:

— În piața să rămăna numai ostașii, buliganii alerați în sus, spre orăz...

— Se vor încalera!... strigă Tebeică; și apoi: o îi găsii Dînu ceva arme să de ma...
— Profesorul începu să se auză în partea de sus a orașului.

— E Dînu!... A reușit!...

— Am spus eu... Am spus eu că am încercat să-mi Partid?...

— Toți se mișcară, alergau spre ferestre. Căjărat primul, Chiru relată:

— În piața să rămăna numai ostașii, buliganii alerați în sus, spre orăz...

— Se vor încalera!... strigă Tebeică; și apoi: o îi găsii Dînu ceva arme să de ma...
— Profesorul începu să se auză în partea de sus a orașului.

— E Dînu!... A reușit!...

— Am spus eu... Am spus eu că am încercat să-mi Partid?...

— Toți se mișcară, alergau spre ferestre. Căjărat primul, Chiru relată:

— În piața să rămăna numai ostașii, buliganii alerați în sus, spre orăz...

— Se vor încalera!... strigă Tebeică; și apoi: o îi găsii Dînu ceva arme să de ma...
— Profesorul începu să se auză în partea de sus a orașului.

— E Dînu!... A reușit!...

— Am spus eu... Am spus eu că am încercat să-mi Partid?...

— Toți se mișcară, alergau spre ferestre. Căjărat primul, Chiru relată:

— În piața să rămăna numai ostașii, buliganii alerați în sus, spre orăz...

— Se vor încalera!... strigă Tebeică; și apoi: o îi găsii Dînu ceva arme să de ma...
— Profesorul începu să se auză în partea de sus a orașului.

— E Dînu!... A reușit!...

— Am spus eu... Am spus eu că am încercat să-mi Partid?...

— Toți se mișcară, alergau spre ferestre. Căjărat primul, Chiru relată:

— În piața să rămăna numai ostașii, buliganii alerați în sus, spre orăz...

— Se vor încalera!... strigă Tebeică; și apoi: o îi găsii Dînu ceva arme să de ma...
— Profesorul începu să se auză în partea de sus a orașului.

— E Dînu!... A reușit!...

— Am spus eu... Am spus eu că am încercat să-mi Partid?...

— Toți se mișcară, alergau spre ferestre. Căjărat primul, Chiru relată:

— În piața să rămăna numai ostașii, buliganii alerați în sus, spre orăz...

— Se vor încalera!... strigă Tebeică; și apoi: o îi găsii Dînu ceva arme să de ma...
— Profesorul începu să se auză în partea de sus a orașului.

— E Dînu!... A reușit!...

— Am spus eu... Am spus eu că am încercat să-mi Partid?...

— Toți se mișcară, alergau spre ferestre. Căjărat primul, Chiru relată:

— În piața să rămăna numai ostașii, buliganii alerați în sus, spre orăz...

— Se vor încalera!... strigă Tebeică; și apoi: o îi găsii Dînu ceva arme să de ma...
— Profesorul începu să se auză în partea de sus a orașului.

— E Dînu!... A reușit!...

— Am spus eu... Am spus eu că am încercat să-mi Partid?...

— Toți se mișcară, alergau spre ferestre. Căjărat primul, Chiru relată:

— În piața să rămăna numai ostașii, buliganii alerați în sus, spre orăz...

— Se vor încalera!... strigă Tebeică; și apoi: o îi găsii Dînu ceva arme să de ma...
— Profesorul începu să se auză în partea de sus a orașului.

— E Dînu!... A reușit!...

— Am spus eu... Am spus eu că am încercat să-mi Partid?...

— Toți se mișcară, alergau spre ferestre. Căjărat primul, Chiru relată:

— În piața să rămăna numai ostașii, buliganii alerați în sus, spre orăz...

— Se vor încalera!... strigă Tebeică; și apoi: o îi găsii Dînu ceva arme să de ma...
— Profesorul începu să se auză în partea de sus a orașului.

— E Dînu!... A reușit!...

— Am spus eu... Am spus eu că am încercat să-mi Partid?...

— Toți se mișcară, alergau spre ferestre. Căjărat primul, Chiru relată:

— În piața să rămăna numai ostașii, buliganii alerați în sus, spre orăz...

— Se vor încalera!... strigă Tebeică; și apoi: o îi găsii Dînu ceva arme să de ma...
— Profesorul începu să se auză în partea de sus a orașului.

— E Dînu!... A reușit!...

— Am spus eu... Am spus eu că am încercat să-mi Partid?...

— Toți se mișcară, alergau spre ferestre. Căjărat primul, Chiru relată:

ar fi trecut în revistă tot ce-ar fi fost în stare să facă... Apoi, își dădu seama că nu terminase tot ce-avea de spus. Dădu din cap și adăugă, hotărît, ca o concluzie: Dar Partidul formează în permanență oameni noi, tovarășii, oameni de nădejde, oameni de acțiune... Fiți siguri de asta!... Fiți siguri că mîile de oameni care azi dimineată au răspuns la chemarea noastră, mîile vor fi ei înșiși chemați, iar poimîine vor fi ei purtătorii cuvîntului partidului, din ce în ce mai departe, din ce în ce printră mai mulți oameni, pentru că nimic nu poate opri forța muncitorilor care a năzdit glasul Partidului ei... Fiți siguri de asta!... Rămăseră toți tăcuți, fiecare cu fizionomia care-l caracteriza și pînă acum, dar fiecare cu ceva în plus, un gînd trînic, o speranță, o încredere. Nici Trifu nu mai îndrăznea să dea din cap.

— Și, acodată, peste noapte, peste întuneric, peste gruzimea liniștea apăsătoare, zeci de sirene începu să răsună prelung, din toate părțile, din toate departările, pe toate glaurile. Răsunau, și abuzau-nă noaptea, și-i dădeau materialitate, conștiență, sens. Sunetele lor se adunau, se împleteau, se ridicau deasupra și deveneau unul singur, domol și tot orășul.

— În primăria rece și întunecoasă, se făcu liniște deplină. Pînă cînd, într-aceleși gînd, privirile tuturor se întîrîră și Drăgan strigă:

— E Dînu!... A reușit!...

— Am spus eu... Am spus eu că am încercat să-mi Partid?...

— Toți se mișcară, alergau spre ferestre. Căjărat primul, Chiru relată:

— În piața să rămăna numai ostașii, buliganii alerați în sus, spre orăz...

— Se vor încalera!... strigă Tebeică; și apoi: o îi găsii Dînu ceva arme să de ma...
— Profesorul începu să se auză în partea de sus a orașului.

— E Dînu!... A reușit!...

— Am spus eu... Am spus eu că am încercat să-mi Partid?...

— Toți se mișcară, alergau spre ferestre. Căjărat primul, Chiru relată:

— În piața să rămăna numai ostașii, buliganii alerați în sus, spre orăz...

— Se vor încalera!... strigă Tebeică; și apoi: o îi găsii Dînu ceva arme să de ma...
— Profesorul începu să se auză în partea de sus a orașului.

— E Dînu!... A reușit!...

— Am spus eu... Am spus eu că am încercat să-mi Partid?...

— Toți se mișcară, alergau spre ferestre. Căjărat primul, Chiru relată:

— În piața să rămăna numai ostașii, buliganii alerați în sus, spre orăz...

— Se vor încalera!... strigă Tebeică; și apoi: o îi găsii Dînu ceva arme să de ma...
— Profesorul începu să se auză în partea de sus a orașului.

— E Dînu!... A reușit!...

— Am spus eu... Am spus eu că am încercat să-mi Partid?...

— Toți se mișcară, alergau spre ferestre. Căjărat primul, Chiru relată:

— În piața să rămăna numai ostașii, buliganii alerați în sus, spre orăz...

— Se vor încalera!... strigă Tebeică; și apoi: o îi găsii Dînu ceva arme să de ma...
— Profesorul începu să se auză în partea de sus a orașului.

— E Dînu!... A reușit!...

— Am spus eu... Am spus eu că am încercat să-mi Partid?...

— Toți se mișcară, alergau spre ferestre. Căjărat primul, Chiru relată:

— În piața să rămăna numai ostașii, buliganii alerați în sus, spre orăz...

— Se vor încalera!... strigă Tebeică; și apoi: o îi găsii Dînu ceva arme să de ma...
— Profesorul începu să se auză în partea de sus a orașului.

— E Dînu!... A reușit!...

— Am spus eu... Am spus eu că am încercat să-mi Partid?...

— Toți se mișcară, alergau spre ferestre. Căjărat primul, Chiru relată:

— În piața să rămăna numai ostașii, buliganii alerați în sus, spre orăz...

— Se vor încalera!... strigă Tebeică; și apoi: o îi găsii Dînu ceva arme să de ma...
— Profesorul începu să se auză în partea de sus a orașului.

— E Dînu!... A reușit!...

— Am spus eu... Am spus eu că am încercat să-mi Partid?...

— Toți se mișcară, alergau spre ferestre. Căjărat primul, Chiru relată:

— În piața să rămăna numai ostașii, buliganii alerați în sus, spre orăz...

— Se vor încalera!... strigă Tebeică; și apoi: o îi găsii Dînu ceva arme să de ma...
— Profesorul începu să se auză în partea de sus a orașului.

— E Dînu!... A reușit!...

— Am spus eu... Am spus eu că am încercat să-mi Partid?...

— Toți se mișcară, alergau spre ferestre. Căjărat primul, Chiru relată:

— În piața să rămăna numai ostașii, buliganii alerați în sus, spre orăz...

— Se vor încalera!... strigă Tebeică; și apoi: o îi găsii Dînu ceva arme să de ma...
— Profesorul începu să se auză în partea de sus a orașului.

— E Dînu!... A reușit!...

— Am spus eu... Am spus eu că am încercat să-mi Partid?...

— Toți se mișcară, alergau spre ferestre. Căjărat primul, Chiru relată:

— În piața să rămăna numai ostașii, buliganii alerați în sus, spre orăz...

— Se vor încalera!... strigă Tebeică; și apoi: o îi găsii Dînu ceva arme să de ma...
— Profesorul începu să se auză în partea de sus a orașului.

— E Dînu!... A reușit!...

— Am spus eu... Am spus eu că am încercat să-mi Partid?...

— Toți se mișcară, alergau spre ferestre. Căjărat primul, Chiru relată:

— În piața să rămăna numai ostașii, buliganii alerați în sus, spre orăz...

— Se vor încalera!... strigă Tebeică; și apoi: o îi găsii Dînu ceva arme să de ma...
— Profesorul începu să se auză în partea de sus a orașului.

— E Dînu!... A reușit!...

— Am spus eu... Am spus eu că am încercat să-mi Partid?...

— Toți se mișcară, alergau spre ferestre. Căjărat primul, Chiru relată:

— În piața să rămăna numai ostașii, buliganii alerați în sus, spre orăz...

— Se vor încalera!... strigă Tebeică; și apoi: o îi găsii Dînu ceva arme să de ma...
— Profesorul începu să se auză în partea de sus a orașului.

— E Dînu!... A reușit!...

— Am spus eu... Am spus eu că am încercat să-mi Partid?...

— Toți se mișcară, alergau spre ferestre. Căjărat primul, Chiru relată:

— În piața să rămăna numai ostașii, buliganii alerați în sus, spre orăz...

soldaii de partea noastră!... Bravo... Dinule, ura, Dinule... Alo, spune-mi — și glasul lui tună?... Sînteți mulți?... Sînteți cîți am fost dimineată?... Mai mulți?... Oamenii erau de-a strîns?... Ura, Dinule, tralasca victoria noastră!... Da!... N-ai găsit-o, trebuie să fie ea pe undeva!... Da!... Alo... Alo!...

— Suflă în receptor, dar firul înghetase, ca și cum totul fusese o himeră...

— L-au întrerupt iar, spuse el, dar nu cu prea mare părere de rău. Puse receptorul în furcă, veni la el și, cuprînzîndu-l cu mîinile lui mari, le spuse: tovarăși, ați auzit? Sînt și mai mulți ca dimineată!... Așa cum spuneam!... Da, puterea e a noastră, tovarășii... au venit și mai mulți, pentru că puterea... puterea e forța partidului nostru, puterea e transformarea oamenilor, care se face sub învățătura lui!... Da, tovarășii, ați auzit: sînt acum și mai mulți ca dimineată, pe mulți dintre ei Dînu îi găisise gata strînsi, gata de a porni încoace!...

— Se oprî gîfînd greu, își șterse cu palma toată sudoarea de pe față și, vîzînd-o pe Ioana, lasă fruntea jos.

— Tovarășe Ioana, îi spuse el încet, apropiindu-se...

— Veni multă speră el, ca-ntr-o presimțire.

— Tovarășe Ioana, Dînu spunea că nu te-a găsit nicăieri. Eu nu l-am spus că ești aici!...</

CREȘCUTII O DATA CU HUNEDOARA SOCIALISTA...

In mod firesc, literatura noastră nouă se îmbogățește an de an, cu forțe tinere. În revista, în viziunile literare apar mereu semnatări proaspete care devin apoi familiare publicului. Pentru a înțelege mai profund mișcarea literară, e necesar să urmărim cum se desfășoară acest proces vast și complex de promovare a noulor cadre scriitoricești. Acum, când fac primii pași, viitorii mînuitori ai condeiului simt cel mai mult nevoia ajutorului competent, a îndrumării atente din partea criticii.

Consfăturile regionale de la Constanța, Craiova, Bacău, relatează în numerele trecute ale Luceafărului, au demonstrat limpede că în momentul de față asistăm la afirmarea unei noi generații masive, de poeți, prozatori și dramaturgi.

Una din trăsăturile caracteristice noulor promoții de scriitori o constituie legătura cu realitatea concretă dintr-o anumită regiune a patriei. S-a întărit astfel considerabil aportul literaturii la viața culturală locală. Pe de altă parte, tinerii scriitori, proveniți în majoritate din cercurile literare, aduc o mare varietate de teme, aspecte, probleme specifice, completînd simțitor sfera preocupărilor beletristice românești contemporane. Fără îndoială, deocamdată ne aflăm în fața unui fenomen în germene, ce nu s-a justificat încă prin mari realizări, prin opere de săvîrșite. Dar există destule indicii ca într-un viitor apropiat să le putem aștepta.

Consfăturile cercurilor literare din regiunea Hunedorea a demonstrat o dată în plus acest lucru. Aici s-au afirmat mulți tineri scriitori proveniți direct din rîndurile muncitorilor, și ceea ce e interesant și demn de subliniat e că nici unul dintre ei nu a părăsit producția. Tendințele de profesionalizare timpurie au fost permanent combătute.

Irimie Străuț și Ana Șoit sînt fii de minei. Mircea Tuță este muncitor siderurgist, Petre Tîrau, activist de partid, Călina Spătaru, operatoare la stația de radio-amplificare Hunedorea. Traian Filimon — muncitor — este la Casa regională a creației populare Deva și-a editat o dată în prezent trei culegeri: *Flori de foc*, *Flăcări nestînte* și *Am crescut cu tine, Hunedorea*. Lucrările publicate aici vorbesc despre viața muncitorilor oțelari, mineiilor și constructorilor hunedoreni.

„Am crescut odată cu schelele zvelte — abilit de foc înflăpte-n cer — odată cu tine, Hunedorea, odată cu frîntîmii tău de fier — și nu mă știu să fi purtat pe buze-alte cîntec decît lumina-șii strîine-n voal imens și pulsul furnalelor tale, pulsul plîn-n depărtări răsrînt”, spune Victor Niță în poezia: *Am crescut cu tine, Hunedorea*.

Schițele lui Irimie Străuț înfățișează momente din trecut și prezentul Vieii Jiului — foșta Vale a Fîngerii. Trebuie remarcată vigorența cu care tinărul prozator știe să creioneze situații, să dea viață personajelor, — totul spus sobru și laconic, fără conflicte melodramatice confectionate stîngaș. Caracteristic schițelor lui Străuț ni se pare a fi tocmai nota de naturalitate, de firesc. Nimic din pitorescul ostentativ al altor nuleștii și povestitori tineri.

Ana Șoit, în poezie, observă tot la fel, elementele apartenente reprezentative pentru un peisaj cu atîtea contraste puternice, cum este Valea Jiului. Versul pare sopțit, îngnat, totul se contopește într-un lirism cald, discret. Cîntecul Să cînte privighetorează, constituie un zădărnictor protest împotriva războiului.

Trebuie remarcate apoi schițele lui Mircea Tuță. Îndeosebi *Deasupra prăpastii*, publicată în *Am crescut cu tine, Hunedorea*, vădese un talent robust și promițător. Cercurile literare din Hunedorea va trebui să îndrume cu grijă formarea intelectuală a acestui tinăr, victoarea lui pregărite scriitoricească, obținîndu-l. Să fie cît mai exigent cu propriile-i producții.

Versurile lui Traian Filimon conțin imagini cu totul deosebite și vădesc o siguranță, o strălucire a ritmului care ne poate îndreptăți iarăși la speranțe.

În general, tinerii scriitori din regiunea Hunedorea intervin operativ în problemele majore ale vieții.

Ziarul *Drumul Socialismului* publică în numărul „Pînă la Străuț”, unde înfîntim, alături de I. Străuț, Ana Șoit, Călina Spătaru, numele lui Constantin Clemente, Ion Drăgănescu, Dorin Mănaștureanu, Radu Selejan, etc. Poeziile și schițele publicate în *Drumul Socialismului* sînt de multe ori recitate pe scenele Căminelor culturale. la cluburile muncitorești, la stațiile de radio-amplificare.

Atunci cînd am comentat Consfăturile cercurilor literare din regiunea Bacău arătam că ziarul local *Steagul Răului* nu s-a achițat pe deplin de sarcinile ce li reveneau în îndrumarea cercurilor literare. Avem ocazia de astă dată să prezentăm cititorilor un aspect pozitiv. *Drumul Socialismului* este unul dintre zărele regionale ce publică regulat în coloanele sale poezii, schițe, folclor contemporan, articole de critică. Și dacă astăzi putem vorbi despre această tinăra promoție de scriitori talentați, ridicăți în regiunea Hunedorea, faptul se datorește în bună măsură și grijei cu care ziarul re-

gional s-a preocupat de creșterea actualilor săi colaboratori.

O specie literară care deține un loc important în cadrul oulegerilor editate de Casa regională a creației populare Deva și în paginile zărilor *Drumul Socialismului* este reportajul literar. Călina Spătaru, Mircea Neagu sînt reporteri solidați și de zărele și revistele centrale.

Discuțiile purtate la Consfăturile cercurilor literare din regiunea Hunedorea au scos în evidență, pe lângă lucrurile pozitive ale muncii cercurilor literare, și unele insuficiențe. Altfel în referatul susținut de tov. Corneliu Cîsmas, seful secției de învățămînt și cultură a Sfatului popular regional, cit și în intervențiile pe marginea lui s-au luat atitudine împotriva insuficienței exigențe față de cuvîntul scris.

Legat de aceasta, se pune problema pregătirii estetice a tinerilor scriitori din regiunea Hunedorea. Mai dăinuie în rîndurile unor membri ai cercurilor literare spiritul eclectic, tendința de a învîta istoria literară, noțiunile de teorie a literaturii — după ureche. Tovarășii Spătaru Călina, Iliescu Ion, Ivașcu Elvira, Bolțor Gheorghe, Toma Petru au arătat că în cercurile literare hunedorene se simte nevoia unor cursuri de teorie și estetică cu un program bine precizat.

Comisia centrală pentru îndrumarea cercurilor literare va lua măsuri în acest sens. Nu-i suficient însă a programa conferințe, fără ca fiecare membru al cercului literar să înțeleagă necesitatea însușirii culturii. În sala s-au dat exemple de tovarășii care nu vor să citească de teama de a nu jîmă pe nimeni, de dragul de a fi originali. Evidenți atari atitudinile trebuie combătute. Paralel trebuie dusă lupta împotriva infumurării, a paradiei de cultură, concretizată uneori în lucrări evaziioniste, rupte de realitate, în simboluri absconse.

În general, cercurile literare din regiunea Hunedorea au dovedit suficientă maturitate politică în activitatea lor, nelăsînd posibilitatea elementelor caracteriste, străine de idealurile noastre să se afirmе, să se cultivească printre tinerii cinstiți.

În cuvîntul său, tovarășul Lazăr David, secretar al Comitetului regional de Partid, a lămurit pe larg necesitatea ancorării în actualitate a creației scriitorilor tineri din regiunea Hunedorea. El a vorbit despre principiul partinității în literatură. „Pentru proletariat literatură nu poate fi un instrument în folosul unor persoane sau grupuri, ea este parte integrantă a cauzei generale a clasei muncitoare”. Tovarășul David arăta, pe bună dreptate, că numai o poezie izvoată sincer din idealurile de luptă ale clasei muncitoare poate emoționa publicul, poate deveni utilă, eficientă.

La Consfăturile au fost prezente peste 250 de persoane. Dată fiind situația specifică a cercurilor literare din regiunea Hunedorea, unde alături de tinerii scriitori mai cunoscuți se ridică cellații, abia veniți în cercurile literare, era necesar să se analizeze temeinic experiența bună, succesele dobîndite pînă acum, să se țină seama de condițiile proprii existente aici, pentru a se putea porni pe viitor, în mod hotărît, la o muncă temeinică. Raportul tovarășului Cîsmas a făcut acest lucru. Nu la fel se poate spune și despre o parte a discuțiilor care s-au mărginit la chestiuni tehnice. E bine că s-a vorbit despre situația fiecărui cerc în parte, despre felul cum se desfășoară activitatea, dar nu trebuie să uităm că cercurile literare hunedorene ajută muncă de propagandă și agitație din regiune. Însă dincolo de acest aspect general, credem că ar fi fost indicat să se țină seama de ceea ce constituie specificul cercurilor literare hunedorene.

Ar fi fost interesant să se dezbata, de exemplu, mult mai pe larg, problema aceasta — specifică cercurilor literare din regiunea Hunedorea — a stragerii spre literatură a muncitorilor, a tinerilor scriitori talentați proveniți din rîndurile clasei muncitoare.

Concluzii fructuoase puteau fi trase și din faptul că în cele 13 cercuri literare din regiunea Hunedorea frecventează în mare majoritate numai oameni strict legați de producție.

Aici am înfîntat o grijă deosebită pentru folclor. *Drumul Socialismului* publică în fiecare din paginile sale culturale și un colț al „folclorului nou hunedorean”. Analiza unor texte poate duce la observări utile. Prelucrarea materialului folcloric în cercurile literare ar ajuta mult la ridicarea nivelului artistic al înecărilorlor prezente spre lectură. Binevenită rămîne sugestia de a se programa spre sfîrșitul anului o a doua Consfătură, cu conducerea cercurilor literare din regiune, în care să se analizeze ce s-a realizat din actualile obiective propuse. Este vorba de întărirea cercurilor literare existente și de înfîntarea altora noi la Simeria, Zlătina, Cugir, Vulcan, Lonea, Tebea, și schițele publicate în *Drumul Socialismului* sînt de multe ori recitate pe scenele Căminelor culturale. la cluburile muncitorești, la stațiile de radio-amplificare.

Atunci cînd am comentat Consfăturile cercurilor literare din regiunea Bacău arătam că ziarul local *Steagul Răului* nu s-a achițat pe deplin de sarcinile ce li reveneau în îndrumarea cercurilor literare. Avem ocazia de astă dată să prezentăm cititorilor un aspect pozitiv. *Drumul Socialismului* este unul dintre zărele regionale ce publică regulat în coloanele sale poezii, schițe, folclor contemporan, articole de critică. Și dacă astăzi putem vorbi despre această tinăra promoție de scriitori talentați, ridicăți în regiunea Hunedorea, faptul se datorește în bună măsură și grijei cu care ziarul re-

cea ce fiecare regiune are specific.

Ziarul *Drumul Socialismului* a publicat de curînd o amplă analiză a problemelor dezbătute la Consfăturile cercurilor literare din regiunea Hunedorea.

În ansamblul ei, Consfăturile cercurilor literare din regiunea Hunedorea și-a atins scopul urmărit, acela de a da un nou impuls mișcării literare de amatori. Nu încapă îndoială că problemele discutate la consfăturile vor sta mai departe în atenția Casei regionale a creației populare, a secției de învățămînt și cultură a Sfatului popular regional și a tuturor celor ce răspund de creșterea și promovarea tinerilor scriitori din cadrul cercurilor literare.

Al treilea Congres al Partidului Muncitoresc Român a pus în fața întregului nostru popor sarcini mărețe. Scriitorilor le revine misiunea de a ogîndi în lucrările lor uriasul avînt al forțelor socialiste, eroismul oamenilor muncii în împlinirea planului de șase ani. Cititorii doresc să întînească în cărți eroii de dimensiunile celor pe care-i oferă realitatea, — oameni înalți, cu preocupări multilaterale, luptători activi pentru tot ce este nou, înălțător, frumos, — modele de conduită etică, E de așteptat că noua promoție de literați, ieșiți din rîndurile oamenilor muncii, să se lupte, în primul rînd, pe acest plan major.

RED.

In urmă cu patru ani, luam parte pentru prima oară la consfăturile pe care a tinerilor scriitori. În clipa cînd maestrul Sadoveanu, încadrat de ani ca un pom de roade, a deschis seara, am simțit o emoție de necesitate și totală recunoștință mea sinceră mi-am îndreptat-o către partid.

Ana ȘOIT

Locul nostru firesc

Cine altul, decât la pîrtiulă, mi-a dat această posibilitate? M-a mișcat din ineria treburilor mărunte, urcîndu-mă pe o treaptă cum nici în vis nu îndrăzeam să visez!

Veneam dintr-o casă modestă independentă, dar ușile Casei Scriitorilor erau prietenoase deschise, veridică odată cu puterea populară a creat condiții de dezvoltare și în literatură, aceasta născînd în mine unei clase de privilegiați, ci a înzului popor.

Eram singura din familia mea, care, de la pîrtiulă, din din casa unde am crescut, alinaam cu piciorul scările de marmură ale Uniunii Scriitorilor. E oare un lucru însemnat, peste care se poate trece? Cred că și aceasta a contribuit la făgăvul unui drum nou în creația mea.

Emanoil PETRUȚ

Era aproape de miezul nopții. Ne-a văstat și copiii dormeau. Prin ferestrele deschise străbătea din cînd în cînd zgomotul cite unui automobil care trecea în goană.

Maistrul Ion Popescu stătea în pat, alături de nevastă și privea afară. Vedea ferestrele cu luminile stîlbe ale blocului de vizavi. Și el ar fi trebuit să doarmă. Dar nu-i venea somnul. Ii venea să aprindă o țigară.

Din camera de alături, unul din copii s-a întors în somn. Mormăi ceva, apoi iar se făcu liniște. Era cald. Se sculă și se duse tipit la fereastră. Un vîntic mîtură străda ridicînd mici vîrtejuri de praaf. Blocul de vizavi se aprinse o lumină.

Prin fereastra deschisă văzu un om în pijama, inginerul — zise în sine lui. Nici el nu arăta somn. Și zîmbi. După un timp lumina se stîmbe. Maistrul Popescu rămase la fereastră.

„Văzu deodată strada cea veche. Nepăvîț. Piciorarele goale stîrneau valuri de praaf. Casele erau mici, cu geamurile, cu rufe întinse la uscat, cu cîini de pripas dormind în fața porților de lemn. Pomii americani, copiii, mulți copii, și ei flămînzii. Vedea un copil de vreo 12-13 ani, slab, obosit, cu o săpă sinoasă, cu pantalonii înfîntați. Piciorarele-i goale frîmțau praful galben ce se desepse peste toată mahalaua. Copilul intră pe una din porțile, dînd un picior cîinelui ce-i sta în drum. Apoi intră în casă. Era o cameră joasă unde trăiau: maică-sa și cei patru copii: doi băieți și două fete. Se așeză la masă. Mămăiță. Ca în fiecare zi, li e foame. Tipă, Cere de mîncare. Mama se întoarce la vatră și-i cîrpește două palme. Era mina grea. Iese plîngînd din cameră. Lăcrimile-i croiesc dîre albe pe obrazul negru de funinginea ateleterului.

„Jos era strada cea nouă. Pavaț, străjuită de clădiri înalte și frumoase, în ele stau oameni la fel ca el.

„Strada cea veche înecată în noaptea. Suvoale negre curg la vale din cînd buciți de ziare, resturi de mîncare, bucițele de lemn pe care o fetea murdară le pescuiește cu răbdare. Un tinăr înalt, desirat, trece strada bălîngîndu-se. Intră pe porțile casei, împingîndu-se și se trîntește pe pat. Bătrîna femeie îl privește plînă de spaimă. O privește și el o clipă, apoi cuvintele îi fișesc: — Au tras în noi, Mi-e friid.

Dorin P. MĂNAȘTUREANU

Apertenența

Iji sint dator pe viață, ca un pom Țării generoase, plînă-n seve, Și-mi simt creșcînd mindria de-a fi om, Iji sint dator, că visul mi-e aieve.

Partid ne-nfrînt al clasei muncitoare, În marșul tău spre lumea viitoare Te însoțesc ca muncitor și-ostaș...

Oricînd tu, dirz în rînduri mă socoteai, Pe schele și pe boricadă stînd chezoș, Sub flămînzile tale-mpurpurate...

Partid ne-nfrînt al clasei muncitoare, În marșul tău spre lumea viitoare Te însoțesc ca muncitor și-ostaș...

Traian FILIMON

Flori și coloși

Printre coloși metalici, în uzină, Acolo-n grotă asprelor metale, Deschid spre seare proaspete petale, Alina de flori, ca-ntr-o grădină.

Cu clopot surd, alături, în fumole, Se plîmădesc turete de lumină Și sub puterea omului deplin, Curg, ascultînd de gesturile sale...

Tovarăș, am scris mult despre noi, stele și lună și despre o dragoste închipuită, dar acum mi-e rușine și roșesc pentru fiecare vers în parte. Azi cînd am căpatat convingerea fermă că datorez numai partidului totul, am pus dragostea de partid în centrul creației mele.

Pentru mine el a rămas asemeni

„Miinl albe, delicate, de femeie Flori rădăriră-cici, de frumusețe, Sub ele nopții mii de curcubeie...

Iar pe mele ce c-a zvicnire dură Strunesc rîuri de foc: în dimineață Mingiea flori din mers, împart căldură...

Traian MOLLER

Ideal

Purtăm în noi un foc mistitor, Îngemăm din inimile toate Vălcăm de năzuinți împurpurate... Noi risipim lumini în viitor, Iar comunismul, mindrul vis, O poartă aurită ne-a deschis...

FOLCLOR HUNEDOREAN

cules de I. MARINESCU

Face-m-aș crenguță-n vînt

Face-m-aș crenguță-n vînt Ca partidul să ni-l cînt, Să ni-l cînt din zori în sară —

Cu tractoarele pe-afară, Cu minerii-n fund de mină Și albinele-n grădină; El ne-a scăpat de boieri Și de jalea cea de ieri — Ne-a făcut țara mai dragă Viața dulce ca o fragă.

(Auzită de la Groz Ion din Chițid-Hunedoa).

Fain mai e cînd ai lumină

Foicică din grădină Sara, colo pe la cină, S-aprind becuri licioare Și sătucu-i ca o floare. Fain mai e cînd ai lumină, Sara, colo pe la cină, Poți citi ori cît poțtești Făr' să te mai chiondărăști, Și-ascuți radio cum răsună, Cum ne cîntă viața bună.

(Auzită de la Pop Lucația din Nădăștia Inferioară).

Partidul și statul nostru desfășoară o muncă vastă pentru a transformarea într-un bun al tuturor, alocă marifonduri pentru dezvoltarea bazei materice a activității culturale. Este de datora sindicatelor, organizațiilor de tineret și a altor organizații obștești, a sfaturilor populare și organelor Ministerului Învățămîntului și Culturii, de a folosi din plin puternicul instrument de educație socialist pe care-l reprezintă așezămintele de cultură și artă, de a organiza în fiecare cib, cămin, casă de cultură, o activitate bogată și atrăgătoare, avînd o sferă de cuprindere din ce în ce mai largă.

(Din Raportul C.C. al M.R. prezentat de tovarășul Gheorghe heorghiu.Dej la cel de-al III-lea Congresul partidului).

LINIȘTE

Pe urmă adoarme. Înbrăcat cu bocancii strălucîndi grei de noroi... Jos, strada cea nouă, Felinarele fluorescente împrăștie lumina lor negră. Nimeni nu se vede de afară. Oare trec, Părăsesc casa. Unul cite unul. Fiecare o ia în altă direcție. Lumina se stînge. În ori în fluierat prelung străbate mahalaua. Alte fluierături îl răspund. Se aud pași alergători. Apoi poliștii și se opresc și se priveșc. Zidurile caselor sînt acoperite cu litere mari, albe:

„Jos fașismul!” „Jos războiul!” În tot cartierul, lipite pe ziduri, marifoneste semnate: „Comitetul Central al Partidului Comunist Român”.

„Strada cea nouă. Trece agale un milițian. De undeva se aude un plîns set de copii. Milițianul stă de vorbă cu un ciferist. Rîd. Apoi dau mina și fiecare trece mai departe. Ciferistul intră pe poarta unuia din blocuri. Milițianul își continuă rîndul...

„Pe strada cea veche casele sînt ruinate. Oamenii trec cu priviri răcite. Copilul nu se mai joacă în praful străzii. În ochii lor lucește foamea. Se opresc femei cu broboade negre. Iși duc pumnul la gură. O astupă, să nu urle. Casa cea mică a scăpat nevătămată. Doar feres-

pii lui n-au cunoscut și nici nu vor cunoaște casa cu gemulele, cu igrasie, cu țîmpi de gaz, cu boli, cu foame. Oare băiatul său, ajuns la maturitate, că privește în fața de la fereastra casei lui? Și mai frumoasă. Că totuși devine din ce în ce mai frumos. E bine să trăiești. E bine la atelier, e bine acasă. Ce liniște e! Și afară, și în sufletul lui. În sufletul lui care atîl s-a zbuțumiat pînă ce a căpatat această liniște mare și bună...

„Iar vede strada cea veche. Soarele aruncă raze albe, nemiloase peste crîncina mizeriei a mahalalei. Cîinii cu limbile scoase, cu balele cîrșind, stau nemicașii în umbra caselor. Strada e pustie. Din cînd în cînd trece cite o femeie cu căldări pline cu apă. Un bărbat în puterea vîrstel împinge cu precauție porțile unei case, aprucă o cătușă de ageră în jur, apoi intră în casă. La masă stă femeia și alăptează. Se priveșc. Fără vorbă. El se culcă îmbrăcat. Din buzunar scoate un pistol și-l vîră sub pernă. Apoi doarme...

„Și în noaptea aceea pistolul său scuipează multe golanțe. Pistolul său și armele celorlalți. Și în noaptea

Desen de Liana Petruțiu

trele s-au spart și porțile se bălîngăne pe un rest de balama. Cînd suflă vîntul, scrijele, N-a mai rămas cine s-o dregă. Pe drum trece un soldat. Rupt, slab, infometat. Se opresc. Privește în jur. Apoi intră în casă. Mai țîrziu leze cu o lădiță. Porțile a fost dregă, nu se mai leagăne pe restul de balama...

„Strada cea nouă. Strada lui. A vieții lui. Acum o nouă. Totuși și nou. Și orașul, și clădirile, și oamenii. Co-

aceea se sfîrșe o eră și începea una nouă. Era în august '44...

„Jos era strada cea nouă. Trece în goană un automobil cu farurile aprinse. Apoi altul. În fața blocului se opresc două camioane. Unul descarcă blocuri de gheață, celălalt, lădițe cu lapte. Muncitorii poartă halate albe. Unul fluieră. Celălalt îl face semn: „Pute! Lumea doarme! Continuuă să lucreze în tăcere. Au terminat. Mașinile demarează. La

— Am stat.

— Și?

— Cred că am găsit o soluție.

— Cu brigada?

— Și cu brigada... Hai să dorm acum.

— Bine. Noapte bună.

— Noapte bună.

Femeia se întoarce și-și puse cal pe umărul lui. Apoi adormiră amdoi. Maistrul Ion Popescu zîmbi în somn.

MOLODAIA GWARDIA

Junăra gwardă

Invățămint superior. Papanov s-a gândit ce să întreprindă ca învățământul să fie mai atractiv, mai aproape de viață. Și el și-a îndreptat atenția asupra dezvoltării muncii, asupra studierii marxism-leninismului, a istoriei partidului și a comsomolului.

— E foarte capabil. E chiar talentat. Un om cu adevărat înzestrat de la natură. E un om talentat. Asemenea oameni s-au bucurat întotdeauna de un mare respect în sinul poporului nostru. Se spune că Alexandru Vasilevici Suvorov, care nu era respectuos nici față de persoanele sus puse din anturajul țării, îl saluta și se închina de trei ori în fața lui Ivan Petrovici-Kulibin, un simplu mecanic, un om talentat și celebru, căruia l se adresa, așa cum avea el obiceiul: „Mă închin respectuos în fața demnității, onoarei, mărinimiei dumneavoastră”.

Este adevărat că Nicolai Papanov n-a inventat vreun ceasornic deosebit, ca Ivan Kulibin, a cărui invenție a devenit în adevăr o relicvă istorică și n-a inventat nimic care să poartă și stea măcar alături de ceasornicul acestuia. Dar el are vitorul în față și nu e vorba aici de renume, ci de prezența unei înzestrări de la natură, pe care o văd toți din jurul său.

Nicolai Papanov este în adevăr un tovarăș de idei și acesta este însușirea lui cea mai deosebită. Angajamentele sale sunt în adevăr angajamente socialiste, deoarece aceasta nu este îngăduit să folosești aceste cuvinte în sens ironic și nici că omul, pe care eu îl caracterizez astfel, nu merita această atitudine ironică.

Nicolai Papanov este în adevăr un tovarăș de idei și acesta este însușirea lui cea mai deosebită. Angajamentele sale sunt în adevăr angajamente socialiste, deoarece aceasta nu este îngăduit să folosești aceste cuvinte în sens ironic și nici că omul, pe care eu îl caracterizez astfel, nu merita această atitudine ironică.

Nicolai Papanov este șef de brigadă. Iată câteva date din viața lui. S-a născut și a crescut într-o familie de muncitori. A avut nefeierică să-și trăiască copilăria în anii grei ai războiului, copilărie care s-a complicat și cu faptul că tatăl său s-a întors de pe front învins. După ce a terminat șaptea clasă, Nicolai s-a înscris la o școală tehnică de construcții de mașini, apoi a plecat militar. Demobilizat din armată în 1955, el a intrat la uzina de ceasornic nr. 2 din Moscova. E în vîrstă de 25 de ani. — comsomolist și student în anul patru la Institutul tehnico-economic „Ordjonikidze” din Moscova.

Drept autocaracterizare profundă a tinărului maestrul nu poate servi însuși documentul intitulat de el cu grijă și cu modestie: „Angajamentele maestrului Papanov N. A.”. E într-adevăr un document omesc, impresionant, deși nu ne convingează printr-un sentiment puternic și direct, prin forța lui artistică sau printr-o întimplare dramatică.

Expriamarea angajamentelor socialiste într-o formă scurtă și precisă a devenit la noi de mult un fenomen de masă obișnuit. Dar această formă simplă include întotdeauna un conținut adinc și creator.

Angajamentele lui Nicolai Papanov sînt pătrunse de spiritul vremii noastre, poartă peșeta zilelor noastre, aduc ceva nou în viața colectivului de muncitori.

Iată despre ce este vorba. Ca răspuns la hotărîrea Congresului al XXI al partidului, brigăzile frunțate de la uzina de ceasornic nr. 2 din Moscova au început să lupte pentru titlul de brigăzi de muncă comunistă. Un asemenea scop și-a propus și brigada, condusă de maestrul Papanov.

Și tot discutînd cum să asigurăm mai bine îndeplinirea și depășirea indicilor pentru care se hotărîse să lupte brigada, Nicolai Papanov s-a gândit și la rolul pe care îl are el, personal, în această cauză comună.

„Cine din conducătorii producției îl conduce nemijlocit pe oameii?” și-a spus el întreabarea. Și a răspuns: „Maistrul”. „Dar, în zilele noastre, continua el să-și spună, sprijinindu-se pe experiența vieții, pe lingă rezolvarea sarcinilor de producție, maestrul este răspunzător pentru creșterea nivelului politic, tehnic și cultural al brigăzilor sale”. Acest raționament a fost exprimat în limba angajamentelor sale proprii, concrete. Omul s-a hotărît mai întîi să-i ajute pe membrii brigăzii să studieze toate operațiile de asamblare de pe banda rulăntă, să-i informeze sistematic despre noțiunile din industria ceasornicilor din țară și din străinătate, să-și înalțe dintr-o raționalizare și inovație.

Apoi a prevăzut ca pînă în anul 1962 toți membrii brigăzii să termine școala medie de 10 clase, iar cei care au studii medii să urmeze un Institut de

Invățămint superior. Papanov s-a gândit ce să întreprindă ca învățământul să fie mai atractiv, mai aproape de viață. Și el și-a îndreptat atenția asupra dezvoltării muncii, asupra studierii marxism-leninismului, a istoriei partidului și a comsomolului.

Dincolo de textul acestor angajamente practice apare însuși omul, Papanov, cu caracterul lui profund, cu sentimentul colectivității, cu optica lui largă asupra vieții și a viitorului.

Imi amintesc de o convorbire avută cu o studentă. Caracterizîndu-l pe unul din colegii ei, studenta a spus despre acesta zimbînd însinuat: „Este un tovarăș de idei”. Aprecierea studentei avea o nuanță de ironie. Dar nu-și dădea seama că nu este îngăduit să folosești aceste cuvinte în sens ironic și nici că omul, pe care eu îl caracterizez astfel, nu merita această atitudine ironică.

Nicolai Papanov este în adevăr un tovarăș de idei și acesta este însușirea lui cea mai deosebită. Angajamentele sale sunt în adevăr angajamente socialiste, deoarece aceasta nu este îngăduit să folosești aceste cuvinte în sens ironic și nici că omul, pe care eu îl caracterizez astfel, nu merita această atitudine ironică.

Nicolai Papanov este în adevăr un tovarăș de idei și acesta este însușirea lui cea mai deosebită. Angajamentele sale sunt în adevăr angajamente socialiste, deoarece aceasta nu este îngăduit să folosești aceste cuvinte în sens ironic și nici că omul, pe care eu îl caracterizez astfel, nu merita această atitudine ironică.

Nicolai Papanov este în adevăr un tovarăș de idei și acesta este însușirea lui cea mai deosebită. Angajamentele sale sunt în adevăr angajamente socialiste, deoarece aceasta nu este îngăduit să folosești aceste cuvinte în sens ironic și nici că omul, pe care eu îl caracterizez astfel, nu merita această atitudine ironică.

Nicolai Papanov este în adevăr un tovarăș de idei și acesta este însușirea lui cea mai deosebită. Angajamentele sale sunt în adevăr angajamente socialiste, deoarece aceasta nu este îngăduit să folosești aceste cuvinte în sens ironic și nici că omul, pe care eu îl caracterizez astfel, nu merita această atitudine ironică.

Trebuie să ne prezentăm ca să știți cine sîntem și unde lucrăm. Sîntem studenți în anul trei la facultatea de biologie a Universității de stat din Moscova și lucrăm în gospodăria de stat cerealiară din Vozvîsensc, secția IV-a, regiunea Kazahstanului de nord. Brigada noastră — în total șasezeci de comsomoliști — a venit aici cu o lună înainte de seceriș.

ASA E PE PAMINTURILE INTELNETE!

Evident, multe depind și de modul în care ai fost primit. Veneam într-un sovihoz bogat, unde, în secția mai înar, cum este a noastră, trăsese aproape o mie de oameni. Ne așteptau pînă acolo și ne înțrebușau în marginea cântunului, amenajați din două corturi mari și patru furgoane. În mijlocul taberii erau așezate mese, acoperite cu fețe de masă albe. Borsul aburea în farfurii. Alături de labără era un club, alături de curînd, cu o sală mare, bibliotecă, sală de biliard. Ne-au predat chestia. Cîteva țesături care și eu, ne-am instalat într-o odașă curată; miroase încă a oțetă proaspătă. Am întins asternușurile pe pături, am spălat geamurile. Nu ne venea să credem că sîntem în stepa Kazahstanului, la trei mii de kilometri departe de Moscova. Eram veseli, bine dispuși. Totul era pentru noi o descoperire.

STEPA SE INCINGE

Soarele se ridică aici de-a dreptul din lanul de grâu, iar spre seară alunecă în zare, — dincolo de stogurile cele mai îndepărtate.

NOI TREBUIE SĂ FACEM TOTUL SINGURI

Sînt recunoscătoare tovarășilor mei că aici am început să trăiesc o viață antrenantă și de neuitat. E greu să spun cum a început. Aici nu s-au spus cuvinte de prisos și nu „s-au luat măsuri de activitate conform planului”. Singura hotărîre a fost că noi trebuie să lucram totul singuri. Noi sîntem stăpîniți deieși noastre.

Maria CERKASOVA

Viață de muncitori

(Din jurnalul unei studente)

E cu puțină oare să nu fi obosit de loc? Inga are buzele complet uscate de arșiță, părul în vînturile s-a lipit de frunte. Seamănă grozav cu o negresă; praful îi acoperă fața nădușită, buze de jos, grozav, e trasă puțin în afară de alina trînt. — Tu poți să te odihnești puțin, eu nu sînt obosită, spune ea, ridicînd ochii limpei spre mine. Ce nativ e! Crede că nu aud ce greu respiră!

CIT CINTAREȘTE IARBA

Ce este haciarul? Ah! E ceva care se întinde pe cîteva mii de metri, — zece mii mi se pare, — vești răspunde dumnea-voastră. Tînăie și noi am fi răspuns la fel. Propriu sînt aici ca să luăm în mîna noastră această țărba de pe aceste cîmțeci de mii de metri pătrați. E nespun de plăcut să știi, că la urma urmei, așa ceva sînt în puterile tale, s-o auzi pe Inga cum respiră greu. Nu, asta nu este țărba bălăie, pe care o cunoșteam la Moscova!

PRIMA CĂPIȚĂ

Imi aduc amînda de prima căpiță, făcîndu cu prietena mea, Inga. Lucram cîte doi. Ne omea mai ușor să împingem braștea de fin. Prima căpiță a fost o adevărată operă de artă, pieș-

PRIMA CĂPIȚĂ

Imi aduc amînda de prima căpiță, făcîndu cu prietena mea, Inga. Lucram cîte doi. Ne omea mai ușor să împingem braștea de fin. Prima căpiță a fost o adevărată operă de artă, pieș-

CIND VIATA DEVINE MAI UȘOARA

Sunetul plăcut se aude întotdeauna mai bine: sună căldăria s-a adus apă! Toată lumea aruncă jurile și se adună în jurul butoiului plin. Sacogății ne stropesc cu furtunul, toți se bagă sub șuvoiul de apă rece, care te răcoare.

IN GROAPA PENTRU NUTRET

Am cules ultimele hectare de fin. Băieții mei au de lucru. Cărd finul în cădun și fac niște căld lungi și înalte. Noi, fetele, nu mai avem ce face și ne-au

tîndată cu grijă, dar, fie vorba între noi, căpăta era, totuși, puțin aplecată. Mai trziu am învîșat și noi să facem, fără prea multă băvia de cap, căpăte, frumoase. Dar deocîndă pentru fiecare căpiță cheltuiam foarte mult timp și foarte multă energie fizică, și psihică.

Ne uitam cu învidie la viteza cu care Alla și Liusea construiesc căpățele cu furcile lor. Anul trecut ei au avut multă băvia de cap — cu finul din regiunea Kustanai, și acum merg înaintea noastră cu o viteză cu adevărat uimitoare.

VA RUGAM SĂ NE ARĂTAȚI CUM SE LUCREAZĂ

Trecem la o nouă groapă, foarte umedă, cu mult noroi! „Nu știu cum să lucrăm! Nu ne pricepem!” spunem noi. Brigadierul încearcă să ne explice mult timp, apoi face un gest cu mîna, în loc să intre singur în groapă. Asta și înțelegem. Ne așezăm pe marginea gropii și-l primim cu insistență. „Ei, și-l văzu? Ați înțeles?” strigă el de jos. „Nu, n-am înțeles! Mai arătați-ne!” A curățat deja o porțiune destul de mare. Sîntem entuziasmați. El ridică capul și vede fețele noastre cum rid.

VA RUGAM SĂ NE ARĂTAȚI CUM SE LUCREAZĂ

Trecem la o nouă groapă, foarte umedă, cu mult noroi! „Nu știu cum să lucrăm! Nu ne pricepem!” spunem noi. Brigadierul încearcă să ne explice mult timp, apoi face un gest cu mîna, în loc să intre singur în groapă. Asta și înțelegem. Ne așezăm pe marginea gropii și-l primim cu insistență. „Ei, și-l văzu? Ați înțeles?” strigă el de jos. „Nu, n-am înțeles! Mai arătați-ne!” A curățat deja o porțiune destul de mare. Sîntem entuziasmați. El ridică capul și vede fețele noastre cum rid.

VA RUGAM SĂ NE ARĂTAȚI CUM SE LUCREAZĂ

Trecem la o nouă groapă, foarte umedă, cu mult noroi! „Nu știu cum să lucrăm! Nu ne pricepem!” spunem noi. Brigadierul încearcă să ne explice mult timp, apoi face un gest cu mîna, în loc să intre singur în groapă. Asta și înțelegem. Ne așezăm pe marginea gropii și-l primim cu insistență. „Ei, și-l văzu? Ați înțeles?” strigă el de jos. „Nu, n-am înțeles! Mai arătați-ne!” A curățat deja o porțiune destul de mare. Sîntem entuziasmați. El ridică capul și vede fețele noastre cum rid.

VA RUGAM SĂ NE ARĂTAȚI CUM SE LUCREAZĂ

Trecem la o nouă groapă, foarte umedă, cu mult noroi! „Nu știu cum să lucrăm! Nu ne pricepem!” spunem noi. Brigadierul încearcă să ne explice mult timp, apoi face un gest cu mîna, în loc să intre singur în groapă. Asta și înțelegem. Ne așezăm pe marginea gropii și-l primim cu insistență. „Ei, și-l văzu? Ați înțeles?” strigă el de jos. „Nu, n-am înțeles! Mai arătați-ne!” A curățat deja o porțiune destul de mare. Sîntem entuziasmați. El ridică capul și vede fețele noastre cum rid.

VA RUGAM SĂ NE ARĂTAȚI CUM SE LUCREAZĂ

Trecem la o nouă groapă, foarte umedă, cu mult noroi! „Nu știu cum să lucrăm! Nu ne pricepem!” spunem noi. Brigadierul încearcă să ne explice mult timp, apoi face un gest cu mîna, în loc să intre singur în groapă. Asta și înțelegem. Ne așezăm pe marginea gropii și-l primim cu insistență. „Ei, și-l văzu? Ați înțeles?” strigă el de jos. „Nu, n-am înțeles! Mai arătați-ne!” A curățat deja o porțiune destul de mare. Sîntem entuziasmați. El ridică capul și vede fețele noastre cum rid.

VA RUGAM SĂ NE ARĂTAȚI CUM SE LUCREAZĂ

Trecem la o nouă groapă, foarte umedă, cu mult noroi! „Nu știu cum să lucrăm! Nu ne pricepem!” spunem noi. Brigadierul încearcă să ne explice mult timp, apoi face un gest cu mîna, în loc să intre singur în groapă. Asta și înțelegem. Ne așezăm pe marginea gropii și-l primim cu insistență. „Ei, și-l văzu? Ați înțeles?” strigă el de jos. „Nu, n-am înțeles! Mai arătați-ne!” A curățat deja o porțiune destul de mare. Sîntem entuziasmați. El ridică capul și vede fețele noastre cum rid.

VA RUGAM SĂ NE ARĂTAȚI CUM SE LUCREAZĂ

Trecem la o nouă groapă, foarte umedă, cu mult noroi! „Nu știu cum să lucrăm! Nu ne pricepem!” spunem noi. Brigadierul încearcă să ne explice mult timp, apoi face un gest cu mîna, în loc să intre singur în groapă. Asta și înțelegem. Ne așezăm pe marginea gropii și-l primim cu insistență. „Ei, și-l văzu? Ați înțeles?” strigă el de jos. „Nu, n-am înțeles! Mai arătați-ne!” A curățat deja o porțiune destul de mare. Sîntem entuziasmați. El ridică capul și vede fețele noastre cum rid.

VA RUGAM SĂ NE ARĂTAȚI CUM SE LUCREAZĂ

Trecem la o nouă groapă, foarte umedă, cu mult noroi! „Nu știu cum să lucrăm! Nu ne pricepem!” spunem noi. Brigadierul încearcă să ne explice mult timp, apoi face un gest cu mîna, în loc să intre singur în groapă. Asta și înțelegem. Ne așezăm pe marginea gropii și-l primim cu insistență. „Ei, și-l văzu? Ați înțeles?” strigă el de jos. „Nu, n-am înțeles! Mai arătați-ne!” A curățat deja o porțiune destul de mare. Sîntem entuziasmați. El ridică capul și vede fețele noastre cum rid.

Mirza GHELOVANI

Din Mtațminda la Smolensk

Din Mtațminda-n Smolensk drumul lung am bătut Peste munți, peste cîmpuri, cum fruntă o cere. Parcă văd cum în cîmpul de mine-ai căzut Sub un foc ce nu crupă, de mitraliere.

Niprul ca zori mi-l omintesc, Toamna frunze-ai-mormuse-n tot locul... Ca un medic, al Gruziei cer părintesc Ogoia grobnic, rânilor, focul.

„In război să se-nțelepe orice este dat — Le-am spus eu alor tăi, în scrisoare... Înșu tu, vinător din Pșavi n-ai ceada — Fiindcă inimă unui prieten nu moare.”

Imina, ca soldatul, nu pierie nicicînd; Mi-mi pare că-n tureș lupă cu dușmanii Două inimi odă azi în pieptu-mi bătînd Și la onii mei, ce se adaugă anii.

Pe front, 1943
In romînește de ANTON A. ILIESCU

Nicolae SOCOLOV

Așa va fi

Știu și cred: muncitorii vor preface zilele de lucru-n sărbătorii. Destul! Destul! Cu toanele naturii de veacuri te-nfior!

De ce să pleci genunchii-n fața vremii? E lung al evoluției noi drum. Creează soiri noi de plante Tovarăș biolog, acum!

Pe construcții să-ți scutim de calcul integral, de aritmetică. Voi, creatori iscușii de mașini electronice de cibernetică, — minuni electronice ne făuriți!

De ce să stea-nțelepi și temerari oamenii grămădi pe planetă? Să populaze emisferale, opele să curgă-n pustia Sahară, să-nvie tundele, oceanele, și fie cold pe-ntînderea polară!

E timpul și morții să-ți punem capăt, să între-n front neînfricți vulturi. Vom învinge chiar mine al vieții scapăt, să trăim pînă la două sute de ani!

Spre constelații, în adîncul mărilor de azur! Și, dacă-n necesar, să accelerăm bătăile inimii de două ori.

In romînește de VLADIMIR CAVARNĂLI

10

luceafărul

— A Colea al nostru! Incepe cu entuziasm propozițiile, apoi adaugă următoarele: — Cînd a venit în uzină, într-o lună și jumătate a învățat toate operațiile care se fac pe banda rulăntă, pe cînd alții nu și le pot însuși nici într-un an.

— Dacă se strică vreo mașină în atelier, inginerii își bat capul cum s-o repare și nu reușesc. Nicolai o repară îndată.

— Dacă vii la el cu o problemă, pe care n-o poți rezolva, el o rezolvă îndată.

— Încheie caracterizarea astfel:

— Boris e mai înalt și mai în vîrstă cu un an decît Volodca. A terminat șaptele clase și este tîmplar de categoria a cincea. A lucrat la o fabrică de mobilă. Nici el n-are tală, aproape că nu-și mai aduce amînda de el.

Intr-un cuvînt sînt doi făcăli săndoiți, bine legați și puter-

